Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Ngày thứ sáu 4 Mai 1924
Ngày 21 tháng ba (thiêu) năm Giáp Tuất

Lục tỉnh tân văn

Năm thứ 27
Số 4668

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY

BÁO-QUÁN: 57, Rue Lucien Mossard — SAIGON

Chủ nhơn: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Xuất bản xin trả tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của.
Gửi bài vở cho ông Lâm-văn-Ngọ.

Chủ nhiệm: LÂM-VĂN-NGỌ
Thay mặt cho tòa báo bên Pháp-Quốc
COMPTOIR INTERNATIONAL DE PUBLICITÉ
8, Rue Tronchet — PARIS (VIIIe)

Dây thép tắt: LUCTINH — Dây thép nói: 203

GIÁ BÁO
Một năm..... 12$00
Sáu tháng.... 6.50
Ba tháng..... 3.50
Mỗi số..... 0.06

VỀ VIỆC ĐÓNG GIẤY THUẾ-THÂN

Sao lại có hai chế-độ khác nhau?

Mùa nầy là mùa phải đóng thuế-thân mà cũng là mùa giúp cho các nhà báo dễ kiếm dễ bán tán, hoặc yêu-cầu, thỉnh-cầu cho thuế-thân sụt, hoặc xin hưởn cái kỳ hạn bớt giấy một tí lâu nữa.

Thuế-thân năm nay có sụt một tí nhiều. Vì dụ như ở Saigon mấy năm trước phải đóng tới sáu đồng mà nay chỉ đóng năm đồng rưỡi nghĩa là chánh-phủ đã sụt bớt đi năm các. So sanh theo mấy năm trên, thuế-thân ở Nam-kỳ có sự đi một ít nhiều. Đang lúc ngân-sách bị thâm-thũng, thiếu hụt, mà chánh-phủ lại sụt thuế thân đi vì thấy dân nghèo, là một điều đáng mừng cho ta.

Vì vậy nên năm nay tôi như không ai dám mạnh dạn đứng ra yêu-cầu hay thỉnh-cầu xin giảm thuế-thân nữa hết. Tôi muốn nhắc lại điều trên đây để chứng tỏ rằng, không ai thích thường lệ, bãi nầy cũng là bãi truyện lại cái ý muốn xin của lần chúng về việc gì đâu! Mà bãi nầy là bãi nói về chung quanh vấn-đề đóng giấy thuế-thân.

Chung quanh vấn-đề đóng thuế-thân, cũng có nhiều điều cần phải nói. Hôm nay xin nói về việc những người mới lấy giấy. Những hạng trai tráng đúng 18 tuổi phải đóng thuế-thân; trước một năm phải lãnh giấy «bất-mãn» để qua năm sau mới có thể vào bộ được. Đó là nói về những hạng dân đinh tráng ở trong hương thôn, không có đi học.

Về phần những học-trò qua 18 tuổi, mà còn tùng học ở một nhà trường nào, bất-kỳ là công hay tư, đều được khỏi phải đóng thuế-thân, miễn là người học-trò ấy có giấy nhà trường chứng nhận còn tùng-học là đủ.

. . . . . .

Thành thử những thanh-niên qua 18 tuổi hay trên nữa còn ngồi trong ghế nhà trường thì không phải đóng thuế-thân.

Song khi ra trường rồi, người học-trò đã hai mươi, hăm hai tuổi, hoặc trên nhiều nữa cũng có, phải đóng thuế-thân của mình. Đến đây lại xảy ra có điều lộn xộn về cách thâu, vì không người tứ tuất.

Có chỗ bắt người học-trò mới ra trường phải đóng hai đầu thuế nghĩa là đóng tới hai năm thuế, còn có chỗ như thường lệ, cứ bắt đóng có một năm thôi. Đóng một đầu thuế không còn việc gì phải nói, vì cùng như dùng tuổi phải đóng vậy.

Về việc bắt đóng hai đầu thuế có nhiều người không hiểu hỏi tại vì cớ nào? Nhà chuyên trách thâu thuế nói rằng: Thâu như vậy cũng như phạt một năm, thế cho mấy năm còn học mà không đóng. Trẻn 18 tuổi chưa đóng thuế lần nào, dầu là học trò mới ra trường, cũng kể thuộc về hạng dân ở lậu. Hồi trước dân ở lậu bị bắt được phải bị bắt đóng hết thảy mấy năm ở lậu đó. Sau nầy chánh-phủ lại thương-lượng chỉ bắt phạt đóng có một năm trước và một năm tại tiền thôi. Vì lẽ vào hạng dân lậu nên học trò mới ra trường phải đóng hai đầu thuế.

Đóng một năm hay hai năm là cái quyền bắt buộc của chánh-phủ song không hiểu tại sao có chỗ chỉ đóng có một năm còn có chỗ bắt đóng tới hai năm? Trong một xứ, sao cách thâu thuế khác nhau, không nhứt luật như thế? sao có ai chế-độ như thế?

Nhiều người không hiểu tại sao?

Nhưng trong lúc nầy phần đông học-trò ra trường đều không có chỗ làm. Với một dầu thuế, không biết kiếm đâu cho đủ số tiền mà đóng thay huống hồ gì tới hai dầu! Mong sao quyền trên nghĩ đến tình cảnh của bọn thanh niên chưa có nghề-nghiệp mà nhứt luật cho đóng một năm thuế thôi.

Cao-minh- Chiêm

TIN BẮC-KỲ

Tòa án-binh Hà-nội
đã xử vụ viên đội mạo văn-tự

Hanoi, 3 Mai. — Hôm qua tòa-án binh ở Hanoi đã xử xong vụ một viên đội mạo văn-tự để lấy tiền. Tòa xử viên đội Artaut ở cơ binh thứ chín R.I.C nêm năm tù khổ-sai, 100 quan tiền vạ và bị lột hết chức quan binh.

Artaut bị bọc về tội ăn-cắp, làm giả, dùng giấy tờ giả và mạo văn tự. Nguyên viên đội nầy dùng chữ ký tên giả để rút bớt những món tiền của binh-lính gửi trong chi-ngành kho Tiết-kiệm của nhà binh.

Món tiền của Artaut xoay được tới 65.000 quan.

Trong 1000 năm nay
Nước nào giựt chức vô-địch đánh giặc

Mới đây giáo sư Scrokin, một nhà xã hội học ở Havard và viện phó thông-lanh Golovin có lập một bản thống-kê liệt hết các trận giặc mà nhân nhiều có tầm cường quốc ở Âu-châu nhúng tay vào.

Theo như bản thống kê thì mỗi nước đánh bao nhiêu trận đổ máu kể ra sau đây: Pháp 185 trận; Anh 126; Nga 151; Autriche 131; Espagne 75; Italie 24; Hollande 23.

Những con số nầy là tính theo những trận chiến tranh xảy ra từ năm 933 tới nay nghĩa là trong vong 1000 năm nay.

Và cũng theo bản thống kê nói trên đây thì có trận Âu-châu đại-chiến là khốc liệt, là dữ tợn tàn lăn nhiều hơn những trận chiến tranh đã xảy ra từ trước.

THIÊN-ĐÀNG.

Trên trời dưới đất

Giá tri-kỷ đời nay

Trước khi nhập đề nói về cái «giá tri-kỷ» đời nay, Thiên-Đàng tôi xin phép nhắc sơ lại những cặp tri-kỷ Đông Tây thuở trước, những cặp mà ai ai cũng đều biết cả.

Bên phương Tây như Oreste với Pylade, Montaigne với La Boétie, Damon với Pythias hay là Patrocle với Achille v.v. đều là những cặp tri kỷ đáng làm tiêu biểu cho hạng người biết rõ tâm can với nhau. Banh da xẻ thịt là cái công của cha mẹ, còn biết rõ lòng nhau thì chỉ có một ở trong đời thôi. Gui nhau là ở chỗ đó, trọng nhau là ở chỗ đó.

Cho nên bên phương Đông rủi ghẻ lên trình nhà chỉ có cặp Trần-Phồn Từ-Trí, nghe đứa hiếu tiếng chỉ có cặp Bá-Nha với Tử kỳ, chia vàng chịu thiệt chỉ có cặp Bảo-Thúc Quảng Trọng, đãi nhau một quả cà chỉ có hạng Dương-Lễ Lưu-Bình. Thiên-Đàng tôi nếu chịu khó kể ra một hơi nữa cũng không thiếu gì, nhưng mà thôi «rồ nhơn kiết giao duy kiết tâm».

Biết nhau ở lòng mà thành ra tri-kỷ, thành-cao thì thấy!

Con đời nay tri-kỷ là thế nào? Những người thuộc về phái bi-quan, nheo cặp mắt xanh sẻ bảo: «Đời nay không có tri-kỷ gì hết! Chỉ vì tiền mà thôi! Hà không biết «kim nhơn kiết giao duy kiết diện» hay sao?».

Thiê.-Đàng tôi không có cái óc bi quan, vẫn xem đời bằng cặp mắt có bão quang chói lọi luôn luôn. Người ta nói đời nay không có tri-kỷ! Ai dám gan da vỗ ngực bảo như thế? Thiên-Đàng tôi bảo rằng đời nay để tìm tri kỷ và để lảnh «chức» tri-kỷ lắm, nhứt là trong vòng nửa tháng trở lại đây hay về sau nữa. Chẳng nhưng Thiên-Đàng tôi «phát-kiến» được chính để làm tri-kỷ mà lại còn dung theo lối toàn-học để tìm ra được cái «giá» tri-kỷ ngày nay nữa.

Sở dĩ có sự phát-kiến và tìm được là lúng nầy là như Thiên-Đàng tôi có xem số «Cung-Bắn» chẩn chỉnh biểu cho không. Dở số ấy ra thấy có một bài nói về «Ân-nhân và tri-kỷ». Trước hết tác-giả bài ấy nhắc lại những câu sáo cũ nào là kinh-tế khủng-hoảng, việc làm ăn khó khăn vân vân v.v. rồi đột nhiên nói rằng muốn cho báo «C.B.» sống phải cất tiếng kêu gọi lòng «mỹ cảm của những vị ân nhân và bạn tri-kỷ».

Ai muốn làm tri-kỷ hay ân-nhân thì phải mua báo ủng Bạn bằng một cái giá đặc-biệt. Giá thường một năm là 5 đồng hai; muốn tỏ ra mình đã làm tri-kỷ đời nay phải trả 7 đồng một năm. Muốn ra một ân nhân phải trả tới 10 đồng!

Than ôi! đời xưa kiếm một người tri-kỷ không phải là chuyện dễ dàng. Đời nay tha hồ, ai có tiền mua báo Cùng Bạn thêm tặng một năm là có thể làm tri-kỷ được ngay!

Cho hay, người ta nói buồi đời này thực lắm kim tiền ghê gớm làm: đến nỗi hai tiếng «tri-kỷ» nó thành-cao làm sao mà nay chỉ đem ra bán mắt bán rẻ có 18 các bạc mà thôi! Đề thương thế ấy, ai muốn được chức tri-kỷ để bành diện với bà con chòm cô mua bán C.B hãng một số tiền bảy đồng là được!

THIÊN-ĐÀNG.

TẠI TÒA ĐẠI-HÌNH

Lại thêm 3 cái đầu sắp rơi nữa

Hôm qua Tòa Đại-hình xử một vụ sát nhơn và kết án tử-hình hết ba tên tội nhơn.

Nguyên do như sau đây.

Ngày 27 juillet 1923 tên Đoàn-văn-Phong là đồn của ông Trương-minh-Lý ở Phước Vân (Cholon) bỏ nhà ra đi mới là đi ban áo ở làng kế cận.

Phong đi một ngày một biệt vợ là Bùi-thị Hiếm liền đi các bao cho hương chức. Mãi đến ngày 30 juillet mới tìm được thấy tên Phong ở Rạch chanh gần cửa Tong-Diên. Khám xét thấy từ thi bị nhiễm ve đao chém.

Cứ theo lời khai của nhiều tên Đinh-văn-Nhơn, chàu của người bắt hành và Huỳnh-văn-Lợi, làm ruộng ở làng Long-Định thì ngày 27 juillet, tên Phong có đi đến nhà tên Có.

Hai người tên Biều và Dương cũng có mặt ở nhà tên Có đề cùng với Phong ăn đám kỷ con của thân của Có. Trong buổi cơm, chen chú phủ chén anh, chẳng bao lâu chủ khách gây lộn Phong thì xe vô bị ba tên Có, Dương, Biều xúm nhau chem bằng búa và bằng rựa, rồi liệng thấy xuống sông Tông-Diêu cách nơi xảy ra vụ ấn mang 1 ngàn thước.

Bi cáo, ra tòa đều nhận tội cả.

Tòa nhận rằng sự mưu sát lâu, nên lên án tử hình ba tên Biều, Dương, Có.

Sứ thần Nhựt nói
Nhựt không có ý nghịch với điều ước chín nước

Ai cũng biết rằng ngày 17 Avril, một yên-nhơn trong Bộ ngoại giao Nhựt là Gaimusho có tuyên bố rằng Nhựt sẽ cầm cản cường quốc nào muốn xen vào lo việc của Tàu mà không để cho Nhựt kiếm sắt. Lời tuyên bố ấy làm xôn xao cả dư luận thế-giới, vì các nước lớn, nước nọ cũng cho rằng Nhựt tuyên bố như thế tức là khêu khích hiệt cường và có khuynh hướng trái nghịch với điều ước bin-bước đã ký ở Washington năm 1922.

Nay có tin nói rằng sứ-thần Nhựt ở Paris đã có đến Bộ-ngoại giao Pháp viếng ông Tổng-trưởng Barthou và cho Ngài hay rằng lời tuyên bố của Nhựt ngày 17 Avril không có một mảy gì phạm tới điều ước chín nước, là điều ước đã mừ ra chế-độ tự do buôn bán ở bên Tàu và đảm bảo quyền lảnh thổ của Tàu.

Nga-sô-viết đóng một chiếc máy bay nữa

Lenigrad. — *Người ta mới đang xong một chiếc máy bay để bay lên thượng tầng không khí.*

Chiếc máy bay có thể bay 960 ki-lo-mét mỗi giờ và có thể bay cao 17 ngàn thước.

Chiếc máy bay nầy lới 350 mã-lực.

CHẾT RỒI CÒN LẤY VỢ
Một vụ kiện tranh gia-tài rất khó nghĩ cho quan tòa

Chuyện chết rồi còn lấy vợ xảy ra trước đây ở Haiphong (Bắc kỳ) chúng tôi có báo tin vắn-tắt cho bạn đọc biết trong một số vừa rồi.

Nay tiếp được báo ngoài Bắc mới vỏ có thuật rõ câu chuyện lạ nầy, chúng tôi xin trích đăng ra đây để cho bạn đọc biết rõ đầu đuôi.

Số là gần đây một người dân-bà Tàu tên là Tsaïn chi đứng tên bán một căn nhà ở phố Foutcheou của Lyong-Wing-Tsung mua khi trước; các giấy má của bang-trưởng, của gia tộc thì thực tại tòa đều công nhận thị là vợ của Luong-Wing-Tsung.

Cách đó it lâu, đến lượt cái nhà khác đem phát mãi; đồng thời hai người dân-bà khác tên Lyong chi và Kouang-kieu Line cùng đến xử Vân-tư sang tên mình để bán và trình nhiều giấy má làm trước mặt lục-sự nhận thực rằng Luong-Wing-Tsung chết năm 1909 hiện lúc đó chẳng có vợ con gì cả, gia tài để lại cho mình là hai em ruột.

Đôi bên đã đưa ra tòa án Haiphong phân xử. Xét ra giấy má đôi bên đều không có gì là giả mạo. Luong-Wing-Tsung lúc chết đi quả thật làm « ông mảnh », hai người đàn bà đó dịch thị em ruột, mà sanh-chi xưa nay trong họ ngoài hang ai cũng vẫn gọi là thim Tsung!

Câu chuyện rắc rối quá, rắc rối tài tại chú Luong-Wing-Tsung chết đi, mấy năm sau khi chết mợ cưới vợ!

Nguyên người tàu có tục, trong họ lớ có người yểu vong, chưa có vợ con, thì đều lo liệu thu xếp « cưới » cho linh hồn người đó một người « nội-trợ », trước là để sau nóc việc phượng tự, sau để an ủi cái vong hồn cô-quả. Các ngài dụng tưởng lễ cưới này vì thế mà đưa so giản dị đâu! Cũng kèn rộng, cờ quạt, phu-trang, duy chỉ có khác rằng chú rể là cái « bài-vị ». mà ngày nhị bì không có chuyện neo quay bị cắt tai có đâu bị tiền bằng gạo mười!

Về phương diện gia phong, chết rồi còn đến năm bảy thiếp, cái đó cũng không ngại gì đến nỗi kẻ đắp chăn bông kẻ lạnh lùng, nhưng đứng vào địa-vị nhà pháp-luật, người vợ đó có thể coi như một người dân-bà góa được không? có được hưởng quyền về gia-sản người « chồng » không?

Kể trong lịch-sử hộ-sự tỏ tụng tại Đông pháp, việc nầy đây là việc rất mới mẻ cho các quan tòa. Tuy nhiên cũng cố can hệ một thiết đến trường giao-dịch Hoa-Nam, vì lỡ ai có làm khế ước với các hạng « bà vợ » Tàu trên nầy ắt không tránh khỏi nhiều điều phiền nhiễu. Tòa thượng-thẩm Hanoi phúc lại bản án tòa Sơ-thẩm Haiphong đã nghị xử như sau nầy:

« Người Tàu quả có tục có vợ cho người chết, nhưng người cái ý nghĩa để trông nom việc phụng sự, thì tuyệt nhiên không để làm việc gì khác. vậy người đó tuy gọi là vợ người quả cố thật ra là vợ về tôn giáo. Tóm lại là một viên thủ tự, do họ hàng người khuất về ra; Giả thu bất thành vì không có đủ bằn vợ chồng ưng thuận. Có le nào các người trong họ lại rước một người vợ về để đề tọa hưởng kỳ thành, ung dung chiếm lảnh gia tài!

Gia-đi trước khi bước chơn đi làm « dâu » như thế, người đàn-bà đã ăm ró cái số phận hẩm hiu của mình sắp phải chịu, cái cảnh vò vò đơn nhang khuya sớm, nên họ đã điều-đình ăn thừa tiền, lễ cưới xin, lễ độ, tiền đó chính là món tiền bồi thường sự thiệt thòi, cái công phụng-tự. Ngoài ra người đàn-bà lấy chồng chết không được hưởng một tí gì về gia tự chồng cả ».

Thế là kết-liễu một câu chuyện « Tàu ».

ĐỜI CHÌM NỔI CỦA MỘT VĂN-SĨ TỪ ĂN CƯỚP
Từ địa-vị anh học trò nghèo trèo tới địa-vị nhà triệu-phú

Stavisky là tổ gian-hùng bên Pháp, chết, không phải là làm êm hết mọi chuyện; trái lại, vì cái chết ấy nên đến Công-lý mới sót ra được nhiều tên gian-hùng khác đồng lõa với ao. Hôn ấy có nhiều tên cũng có cái đời kỳ quái không thua gì Stavisky. Trong đám, hôm nay chúng tôi xin kể Jean Galmot, một nhà viết văn đời rất chăm nỗi, một tên gian-hùng có tài, một kẻ có tài từ cái địa-vị anh học trò nghèo leo lên được tới địa vị nhà triệu phú. Jean Galmot có liên lạc với Stavisky là khi va ra ứng cử chức thân-sĩ xứ Guyane, có nhận lãnh tiền của Stavisky. Câu chuyện chúng tôi thuật dưới đây, chúng tôi đựa theo một quyển sách nhan đề là «Rhum» của ông Blaise Cendrars.

∴

Jean Galmot sanh ra ngày 1er juin năm 1879 ở Monpazier, một tỉnh lỵ hẻo lánh ở miền Bắc quận Périgord, một nơi mưa dông dai dẳng đẳng, phong thổ khó chịu, phong tục có hơi dã man, rừng rú.

Cha của Jean Galmot, một viên giáo tập lãnh tỉnh gắt gao, tỉnh chàng lớn sẽ cho học trường Sư-Phạm và trường Bai-hoc để đeo đuổi nghề gõ đầu trẻ. Khi còn thơ, Jean Galmot đã có tánh hay mơ tưởng viễn vong, thường hay lạc bước trong rừng rậm, ngồi dưới cội cây, với một quyện sách nơi tay, trầm tư mặc tưởng. Tư trường Bergerac qua trường trung học Ecreux và Caen, Jean Galmot thi đậu luôn luôn. Quan đốc-học trường Caen có ban khen tánh siêng năng và không cùng đầu, của chàng, ngài cho rằng những tánh tốt ấy là cái đầm-bảo chắc cho tương lai rực rỡ của chàng. Nhưng Jean Galmot không có cái duyên với nghề làm việc quan. Bên tòm, làm giáo sư không bao lâu đã bỏ qua nghề mà nhảy qua làm báo. Năm 1901, Jean Galmot khởi sự giúp bút cho báo Petit Niçois, nhờ những bài mô tả các ông hội đồng thành-phố, nhờ những bài hài văn hay nên rất được hoan-nghinh. Chẳng bao lâu, Jean Galmot đã nổi tiếng.

Từ giã me cha, tách thân ra đi, Jean Galmot hứa rằng sẽ lập nghiệp. Chàng chẳng phụ lời hứa; năm 1906, chàng cưới con gái của một ông lãnh sự Mỹ giàu có. Của hồi môn của vợ đem về, chàng tiêu phí một cách sang trọng chẳng bao lâu hết ráo, mà lại còn thiếu nợ, cha vợ phải trả. Ông cha vợ không rầy rà nhưng buộc gửi một điều là chàng rể yêu của ông phải lo làm ăn, phải đi coi xứ một cái mỏ vàng của ông ở bên xứ Guyane.

Thế là Jean Galmot đã bước vào con đường phú quí rồi đó. Con đường ấy, những bước đầu không phải là không có chông gai. Lúc mới qua bên Guyane, Jean Galmot rất là cực nhọc, khốn nỗi không phải làm thợ sửa sang nhà no, lại phải lo trồng cây cao su, phải chơn lon trong mỏ vàng. Làm trăm thứ chuyện nhưng Jean Galmot cũng con lỗ đến việc học: chàng có đi thám-hiểm miền đồng-nội Hama và nhờ đó nên được chơn hội-viện Hội Địa-dư và Hội Kỷ-sự thuộc-địa. Sau rồi Jean Galmot lập ra hội mỏ vàng ở Maroni. Hội ấy, nhờ Galmot sốt sắng lo lắng nên được các tư bản gia ở Paris và dân sự chú ý đến mà hùn hiệp. Galmot sau đó được cai-quản một hằng nọ. Đến năm 1917 thì Galmot đã tự lập được, làm chủ một hằng lớn, vẫn tiếng không biết mấy mươi triệu mà kể. Hãng Galmot rất giàu, có đến 42 chiếc tàu, chở chuyên về bên Pháp lúa, rượu lâm, cà-phê, cacao, cao-su và tóm tắt cả các hàng hóa của những nhà buôn mà Jean Galmot đã lập ra ở châu Mỹ, Châu Phi, Châu Á. Hãng Galmot có một nhà máy lọc vàng ở Paris, và mấy mươi nhà máy khác bên Pháp và bên xứ Guyane.

Jean Galmot có một tờ cuộc tranh đấu đề giựt cái địa vị giàu mạnh ấy trong một bức thơ viết năm 1919 cho bạn va là Georges Mauravert. Thơ ấy có một đoạn như vầy:

«Muốn giựt được một địa-vị cho mình thì phải mạnh, phải

Hồ-văn-Sỹ thuật.

(Coi tiếp trương nhì)

Sau vụ Stavisky
Một ông chưởng-lý bị quở trách

Tiếu-ban đi Ủy-ban điều-tra về vụ gian lận Stavisky cử ra để xem xét chứng trách nhậm các quan tòa trong sự đề cho Stavisky đình đãi tới 19 lần vụ kiện của va, mới đây có bổ thêm một bồn kiện-nghị quở quan nguyên chưởng-lý Pressard. Tiếu-ban ấy lại quyết định gởi cho quan Chưởng-ấn lời cung khai của ông Pressard để đem nhập vào cho điều đủ những tin tức mà Ủy-ban đã góp nhặt được.

Một cuộc nội-loạn bên xứ A-rập

Có tin ở Le Caire cho hay rằng có lẻ xứ Yemen bên vùng Arabie gần Biển-Đỏ mới có một cuộc nội-loạn. Bọn phản nghịch nghe nói đã kéo đến đánh đến vua, nhưng không động phạm gì tới vua cả. Một số đông binh lính cũng nghe theo bọn làm loạn, nhiều chiếc tàu chiến bị làm chìm.

Chánh-phủ Anh đã cho nhiều chiếc máy bay nhà binh và hai chiếc tàu chiến tới Honeida một hải-khẩu của xứ Yemen để bảo-hộ Anh kiều ở đó.

Cuộc đua ngựa Saigon

KỲ THỨ HAI MƯƠI SÁU
(Saison officielle) 1933-1934
Chúa-nhựt 6 Mai 1934

Lời bàn

ĐỘ THỨ NHỨT
Phần thưởng Eglantine
Độ chấp 1200 thước — Ngựa ta hạng C. 4 tuổi sắp lên chửa ăn độ trong mùa nầy

Đạm-long	25 5
Tnang-long	30 –
Royale	42 5
Hercule	45 5
Dragon noir	39 –

Hercule kỳ rồi về tư hay lắm, nhưng tánh hay cự nự, khúc chạy khúc đứng, thứ để nài Bốn coi, tuy nặng 1 kilo rưỡi nhưng có đường ăn thua với Royale. Đạm - long không chịu đi đường ngay, thì không thể trông cậy được. Thăng-long nó đi đất mềm khá lắm.

Tối bàn : Hercule nhứt
Royale nhì
ăn ngược : Thăng-long.

∴

ĐỘ THỨ NHÌ
Phần thưởng Velnard
Độ ban 1500 thước — Ngựa ta hạng C. 3 tuổi

Xich-tu-long	(35o$)	39 –
Kim-tiền	(25o)	33 5
Almaska	(15o)	29.5
Norton	(35o)	37 –

Độ nầy Almaska chớ nhe hơn Norton, sợ Norton đi không lại. Kim-tiền hai tuần rồi đi tệ quá. Xích tu-long chưa thấy đi độ nào hay.

Tối bàn : Almaska nhứt
Norton nhì.

∴

ĐỘ THỨ BA
Phần thưởng Artamène
Độ chấp 1500 thước — Ngựa libres h. S.

Huynh-long	28 5
Bạch-huê-xà	33 –
Joli cœur	25 –
Mékakhum	30 –
Khưu-lân	45 –
Khưu-bay	32 –
Nữ-ngân-huê	28.5
Khưu-beo	34 –
Ô-vân	36.5
Kim-liên	27.5
Hồng-sóc II	26.5
Kim ngân-Hoa	40.5

Tuần rồi Kim ngân - hoa ăn Ô-vân xa quá, rồi que, tuy thuốc hay cách nào đi nữa chừa một tuần: chưa chắc đá mạnh, lại tăng thêm 10 kilos rưỡi nữa, thì tôi tưởng khó ăn Ô vân độ nầy. Nữ-ngân-huê tuần rồi về ba tới nước rút bị Mékakhum chụp mà phải ở hạng tư, tuần nầy có hy - vọng liền. Khưu - lân kỳ rồi dẫn đầu còn 100 thì rớt ở chót. Mékakhum hai tuần về ba, về nước ăn thua như vậy, chưa làm gì nổi Ô-vân. Coi chừng Huynh-long chớ nhẹ.

Tối bàn : Ô-vân nhứt
Nữ - ngân - huê và Mékakhum nhì.
ăn ngược : Huynh-long.

Con cô Bài-Lạo chỉ bán một xu

ĐỘ THỨ TƯ
Phần thưởng Chodul
Độ nhứt Double Event
Độ chấp 2100 thước — Ngựa ta hạng B từ 4 tuổi sắp lên

Kim-lợi	33.5
Princesse	39.5
Hồng-đô	31 –
Kim-hòa-tân	52
Batavia	37 –
Đạm cọp	31 –
Nam kim	60 –

Kim-long vận 25k., Kim - phi long 34k , Long-hải 37k , Khưu-phi vận 27k 5 forfaits. Nam-kim độ nầy chớ 60 kilos cô lên, đặng gở số tiền mất hôm phần thưởng (Avenir). Liệu có thể nước nổi Princesse với Kim-hòa-tân chăng? đừng để thua, hư chưa hư cẳng!

Kim-hòa-tân tuần trước nài Cử cởi về ba, tuần rồi nài Bốn về nhì, tuần nầy đi 2400 thước nó có nước bền mà nài Bốn cởi cũng còn hy vọng nhiều. Princesse tuần rồi ăn Nam phước long và Kim-lợi, chớ 41 kilos rưỡi sao tuần nầy đi độ chấp, nó lại sụt xuống 2 kilos, le thi nó 42 kilos mới phải chớ. Thôi ta nên nghĩ rằng con Princesse nó có hy vọng nhiều hơn Kim hòa-tân và Nam kim.

/Coi chừng Batavia tuần rồi đau bụng hay là thua đối.

Tối bàn : Princesse nhứt.
Kim hòa-tân và Nam-kim nhì
ăn ngược : Batavia.

∴

ĐỘ THỨ NĂM
Phần thưởng Joyau
Độ rào chấp 2000 thước—Ngựa lai từ 3 tuổi sắp lên

Chantebrise	25
Hồng-phước	29 –
Sans Atout	60 –
Mon Bijou	36 –
Reine Lumière	56 –
Kim hoa	31 –
Diamant	32 –
Roselad	43.5
May Flower	29.5
Huỳnh-biêu	30.5

Huỳnh - phụng 25 kilos forfait.

Độ rào 2000 thước tôi sợ Sans Atout và Reine Lumière nặng e không lợi đám nhẹ. Roselad tánh nết không chừng, nó đi từ-tế thì nó ăn độ nầy. Mon Bijou chớ 36 kilos thì có hy - vọng, nài Nhâm cởi 39 kilos thì cũng dễ chịu, sợ May Flower dượt đủ thì cũng có thể trông cậy. Huỳnh-biêu dượng lên chưa có lẻ không mất placé.

Tối bàn : Ecurie de Choquan
nhứt
Sans Atout và Huỳnh-biêu
nhì
ăn ngược : Roselad.

Hãy đòn mua
SAVON MARSEILLE hiệu « LE GAULOIS »
72 phần dầu (72%)
Tốt mà rẻ
Bán 1 kilo $20 một kilo

ĐỘ THỨ SÁU
Phần thưởng Han Kow
Độ nhì Double Event
Độ chấp 2000 thước — Ngựa ta ta hạng C. 3 tuổi sắp lên chưa ăn quá 3000 mùa nầy

Kang-ngan espoir	44 –
Đạm-em	44 –
Vang huỳnh	42 –
Đạm bình-dông	38.5
Belle Haleine	31.5
Ô-năng	31.5
Tia-phụng	29 –
Roc d'or	26 –
Nữ kim-long	22
Sans Souci	27.5

Đạm - em đáng tên thời cũng như mấy lần trước. Nếu nó chạy độ nầy thì nó ăn (chắc cứng) không sợ con nào hết, mà không biết nó chạy không ?

Kang ngan chớ 40 kilos rưỡi bi Roc d'or chụp một lần cũng hết hồn, nay nó nghỉ lâu quá không biết ra sao ? Nên để ý Đạm bình-dông ký rồi đi hay lắm, tuần nầy không Đạm-em chạy nó cũng đám ăn được.

Sans Souci chớ nhẹ sợ đi 2000 không tới. Tôi lo Tia-phụng nó hay ăn bất tử, như Đạm em không chạy

Tối bàn : Roc d'or nhứt
Đạm bình đông và Kang-ngan nhì
ăn ngược : Tia phụng

∴

ĐỘ THỨ BẢY
Phần thưởng Simonian
Độ chấp 1200 thước — Ngựa ta hạng B. 3 tuổi

Mun	45.5
Oudong	41.5
Huỳnh-hoa	33 –
Đạm vân	26 –
Agenda	25 –

Độ nầy Đạm - vân nó chớ nhe thì có hy - vọng tranh với Mun lắm. Oudong và Huỳnh hoa không đi lợi Mun độ nầy.

Tối bàn : Mun nhứt
Đạm-vân nhì.

DOUBLE EVENT
nhứt chắc : Princesse
nhì chắc : Nữ-ngân-huê.
Thử đánh Double Event
Batavia × Roc d'or
Như Đạm-em không chạy.
Thân-Công

NHỚ XEM
« Thân Lương-Tâm » một bộ tiểu-thuyết rất hay đăng báo trương 4.

Giúp Hướng-Đạo

Thứ tư 9 Mai tới đây ông Trần-đắt-Nghĩa hiến cho Tổng-cuộc-Hướng-Đạo-Nam-kỳ một Đêm hát ông Trần đang soạn lựa một bổn tuồng thiệt xuất sắc

Cô Bảy Phùng-Há và Thầy-Năm-Châu cùng cả đào kép trong gánh hát đều sẵn lòng giúp cuộc vui nầy...

Bấy lâu nay mấy anh em Hướng-Đạo cũng có giúp nhiều việc nghĩa. Ngày nay Đồng-Bào Trung-kỳ và Nam-kỳ cũng nên vì hai chữ Thanh-niên và Đoàn-thể mà giúp lấy anh em Hướng đạo một phen.

Ngày nầy mới thiệt là trước mua vui sau làm nghĩa....

Mau lo đề phòng

Ở Saigon đây có bịnh thiên thời rồi

Bình thiên thời đang tìm người mà hại, ở Saigon. Hôm trước đây, ở đường Reims có một người chết vì bịnh ấy, sở vệ-sanh phải ra xóng nhà và chích thuốc những người láng giềng. Một mũi thuốc chích không đau là bao, ai chưa chích thuốc ngừa thì nên đi nhà thương chích mau kẻo mang hại.

Ông Lê - văn - Đệ là Foujita Annam

Foujita là một tay danh họa Nhựt bổn nổi tiếng khắp thế-giới. Annam ta đã có Foujita rồi.

Mới đây, báo Corriere Del-la Serra bên nước Italie có viết một bài khen ngợi những bức tranh của một nhà mỹ thuật Việt-Nam là ông Lê văn-Đệ, có chưng bày nhiều bức vẽ trong phòng mỹ thuật ở Milan.

Ông Lê văn-Đệ vẽ nhiều bức tranh vẽ xứ ta tuyệt đẹp. Tờ báo Corriere Del la Serra cho rằng nét vẽ của ông không kém nét vẽ của Foujita chút nào cả. Thế cũng là một cái vinh diệu ta mà ông Lê-văn-Đệ đã ban cho xứ Việt-Nam với cái tài của ông vậy.

Chúng tôi xin để vài lời khen ông đồng bào ấy và chúc rằng trên con đường mỹ thuật ông sẽ còn tiến bước mãi.

Giây ít..... ...tin nhiều

Ngân-sách Hội Quốc-liên định trong năm 1935 là 30.500.000 quan suisses. Tiền nầy gồm tất cả các món tiền chi phí các ủy quan của hội, có cả tiền lỗ-chức ban lao-động quốc-tế và tòa án quốc-tế.

∴

Vương-chánh-Đình, nguyên Ngoại giao-trưởng của Trung-hoa ở Thượng hải đi Manille để dự Vận-động hội có tuyên-bố rằng tin chánh-phủ Nam kinh bỏ Vương lâm ngoại-giao tưởng là tin đồn bậy.

∴

Vì trời xấu nên chiếc tàu lo trục chiếc « Tonkin » chìm không thể đâu gần được. Bọn thợ lặn cũng không thể làm việc được. Nếu thời tiết xấu, có lẽ người ta sẽ bỏ luôn không trục lên.

∴

Tranh vô địch ở Hồng-Mao sẽ ten-nit trên sân cỏ Cranford (Le) đánh bai Boussus (Pháp) trong năm ván 1-6, 6 4, 7 6, 6-2 và 6-4. Coi tỷ số đủ biết trận nầy là quyết-liệt dường nào.

∴

Đánh đôi cặp Merlin Boussus Pháp thắng cặp Nishi và Muragamagi trong ba ván 7-5, 6-4 và 6-2

NHỚ ĐỌC
Ở trương 5 số ngày mai :
Phụ trương văn-chương

Đời chim nói của văn-sĩ tô ăn cướp

(Coi tiếp qua trương nhứt)

phi bao nhiêu là sức lực ! Tôi biết được, ở trong rừng Cayenne, 1 con beo làm chúa tể cu-lao Con beo ấy không còn lòng, đui hết một mắt, còn cắng chơn thì bịnh tật nên đi không muốn nổi. Thế mà nó sống được dường như cả cu-lao thuộc về nó : đoàn khỉ thấy nó đón thì sợ chạy tan hoang. Con beo ấy làm tiêu biểu cho sức lực. Mảnh thân hao mòn của nó vẫn còn oai nghi rực rỡ. Đến khi nó chết, bầy chó sói còn phải kiếm nẻ không dám xé chia thây.

Đời tôi sống cũng giống như con beo ấy vậy »

Jean Galmot muốn gầy dựng nên cơ gia tài sự sản lớn lao, tất-nhiên phải có gian hùng, phải từng cướp giựt dầu nầy dầu nọ. Nhưng tên gian hùng tỏ ấy, cái người mà có kẻ đã gọi là « con cá mập », còn có tử tâm. Jean Galmot rất rộng rãi giúp đỡ nhơn dân xứ Guyane, có nhiều người làm giàu có nhờ va, gọi va là Cha Galmot, và năm 1919 họ cấp nhau cử va làm thân sĩ. Càng cao danh vọng càng nhiều gian nan. Jean Galmot không khỏi có kẻ thù địch. Va bị cáo về tội gian thương qua trong mối vụ bán rượu rôm, các bạn nỗ lên công kích va. Luật-pháp hai lần mở cuộc thẩu tra, hai lần Jean Galmot đều thoát khỏi cả. Chàng va lại còn bị chất vấn ở trước nghị viện về vụ bán rượu rôm, lần đầu được nghị-viện tin nghiêm nhưng lần sau nghị-viện lại bỏ thăm lấy lại cái quyền nghị-viện của va. Quan Chưởng-Ấn là ông Bonnevay, liền qua ngày sau, cho bắt Jean Galmot.

Jean Galmot tuy có bịnh sưng xin tự do tạm, mãi đến 6, 7 tháng sau mới được. Trong lúc va ngồi khám thì các công cuộc làm ăn của va điều tàn cả. Ngày 17 Décembre, tòa án khởi sự xử vụ ấy. Tuy là tên cáo rút đơn kiện va bồi thường nhưng Jean Galmot cũng không thoát khỏi 1 năm tù treo, 10.000 quan tiền và bị nam mất quyền công dân.

Từ năm 1924 tới 1927 người ta không biết chắc Jean Galmot làm gì. Chỉ rõ một điều là va kết thân với Stavisky mà thôi.

Tới đầu năm 1928 không hiểu Jean Galmot kiếm đâu được 23 triệu quan để đóng những thuế tác minh còn thiếu chánh-phủ. Từ nay chàng va lợ đo hành-động, và rất tin cậy ở nơi mình để gầy dựng lại cái gia tài đã

Một việc tiết kiệm và lợi cho quê hương

Savon Việt - Nam tốt hơn những savon khác vì dùng dầu tốt, dùng hóa-học, sấu dùng theo kiểu Marseille.

Vì vậy nên dùng **savon Việt-Nam** không mộp tay, chà nó không nhớt và it hơn savon khác.

Chẳng những tốt hơn savon làm tại Đông-dương mà thôi, **savon Việt-Nam** còn tốt hơn savon Marseille đem qua nước Nam mình nữa.

Muốn biết tốt xấu, lấy một thao nước, bỏ một cục **savon Việt-Nam** và một cục savon khác, chẳng bao lâu savon khác tiêu hết, **savon Việt-Nam** để ba mấy không nhỏi nhứt. Dùng savon xấu thì y phục mau vàng, mục, vì soude caus ique trong savon thường không hòa hết ra savon nên làm cho y phục mình mau mục. Dùng savon xấu mà tắm gội thì nó rất ngứa mình cũng vì soude caustique còn trong savon xấu. Dùng savon xấu giặt nó nhớt tay và phải xả nước nhiều lần

Dùng **savon Việt-Nam** thì khỏi bại sự trắc trở ấy.

Thuở nay người mình chưa có làm vật chi tốt hơn đó ngoại quốc đem vào nên người Việt-Nam phải nhờ rằng **savon Việt-Nam** là giúp đồng-bào mà lại tiện bạc mình ở trong nước.

Chẳng những mình nên dùng đó nội hóa mà mình nên cổ động cho đó người mình làm, ấy là bổn phận của người biết thương quê-hương

làm điền tàn lắm.

Jean Galmot đã qua điền Guyane, được dân chúng tiếp rước, hoan nghênh đặc biệt. Nhưng, đến kỳ tuyển-cử Jean Galmot thất. Ngày 6 Août 1920, Galmot chết ở nhà thương Cayenne, miệng còn trối lại câu nầy, chứi mắng bọn nghịch với va : « Ben khốn kiếp! Bọn khốn kiếp! Chúng nó thắng ta rồi ! »

Cái chết của Jean Galmot cũng là cái chết bi-mật. Có tiếng đồn đài rằng Jean Galmot bị bọn thù địch chánh trị bỏ thuốc độc để giết.

Thế là hết cái tội chim nồi của một anh học-trò nghèo trở nên nhà triệu phú, rồi lại trở về cái địa-vị triệu phú mà tuột lần lần xuống địa vị anh nghèo.

PHÒNG QUẢNG-CÁO
và
Trường xe hơi
Lấy giấy xe nhỏ 25$— Xe lớn 35$
Học mau — Giá rẻ
TRỊNH-HƯNG-NGÃU.
95 bis, rue Lagrandière, Saigon.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm
Hội tư dưới quyền kiểm soát Quan Toàn-Quyền Đông-Pháp

26, đường Chaigneau -:- SAIGON

CHO VAY: có thế nhà, phố ở thành sau nầy:

Saigon-Cholon
Cantho
Mytho
Bentre-Bienhoa
Nam-Vang
Sadec

Xin viết thơ ngay hay là đến thương nghị với
HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM ở SAIGON, PHNOMPENH.
Hội vui lòng tiếp rước và trả lời. Giấy tờ làm mau mắn và tin nhiệm

HỘI HỢP-CỒ NAM-PHƯƠNG VÀ TUẦN BÁO CÙNG-BẠN

Từ tuần báo *Cung-Ban* đã giao cho *Hội Hợp-Cổ Nam-Phương thiêu Con-Cop* ở Giadinh chủ-trương. Ngoài nhà *Nam-Phương* và từ báo *Cung Ban* ra Hội còn chủ-trương một sở làm quảng-cáo tên là *A. C. I. P.* (Agence Cochinnoise et Internationale de Publicité). Khi nào góp đủ số tiền đã định thì hội sẽ thành lập và sẽ chủ-trương một cái *nhà in*, một cái *hãng làm xà-bông, làm dầu, chế nước hoa* và sẽ lập một *nhà xuất bản sách* như chương-trình đã định. Hiện nay hai người trong những người xướng-lập Hội Hợp-Cổ, và Tuần Báo Cùng-Bạn là *M.M. Pierre Trương-Công-Tại* và *Nguyễn-văn-Hồ dượng* đi cổ-động ở *Lục-Tỉnh*. Xin anh em chị em đồng-bào chiếu cố.

Hội-Hợp-Cổ Nam Phương và Cung Bạn kính cáo

PHÁP HOA VIỆT TỪ THOẠI
法華越辭話
85x140
SOẠN-GIẢ : Cao-minh-CHIÊM
Trần-trọng-HẬP

C—Cha.

Charcuter : thao đao bắt chộng, bắt thiện dụng dao (cắt trâm trấy trâm trật, cắt cú cửa, mổ xẻ bậy bạ, vì kẻ cầm dao không rành nghề, không khéo léo).

Charcuterie : trư nhục điểm (tiệm bán thịt heo, hàng thịt).

Charcutier : trư nhục thương nhơn (người bán thịt heo).

Chardon : bạch truật, tiết (cây cả cuộc, cây tật-lê, cây gai gốc, cây đại kiệt) — danh-từ thực-vật.

Chardonneret : kim - oanh (thứ chim sẻ sẻ đỏ đầu).

Chardonnette : dã thái chi nhứt chủng (một thứ rau sanh ở đồng nội).

Charge : 1 trọng tải (sự chở, đồ chở) ; 2 đờm nhiệm (sự gánh vác) ; 3 nghĩa vụ ; 4 chức vụ ; 5 ủy nhiệm ; 6 khôn nạn ; 7 tổ thuế ; 8 không cáo.

Femme de charge : tẩy y phụ cập quản lý uyên trấn chi phụ nữ (người đàn-bà giặt áo và người đàn-bà coi giữ đồ chén bát lý tách).

Entrer en charge : thượng nhậm (phó nhậm, tới chỗ làm quan).

Avoir accompli le temps ordinaire de sa charge : mãn nhậm (mãn hạn làm quan).

Charge de cavalerie : mã đội chi mạnh công (đội quân kỵ-binh xộc tới đánh giặc dữ dội).

Témoin à charge : cáo phát chứng nhơn (kẻ làm chứng về sự cáo giác, kiện cáo).

Chargé : trang tải (chở đồ) ; 2 nhậm thọ (gánh chịu) ; 3 trang mãn (chở đầy).

Voiture chargée : hóa xa (xe chở hàng).

Ciel chargé de nuages : âm thiên (trời vần vũ, trời u ám).

Lettre chargée : bảo hiểm tín (thơ gởi có tiền bạc bỏ theo).

Chargé d'affaire : đại lý, quan, đại lý nhơn (quan khâm phái, kẻ lãnh lo việc, phái-nhơn kiêm lãnh).

Chargé de cours : đại-lý giảng sư, đại bảo (thầy giảng; chức đại lý).

Chargement : 1 trang tải (sự chuyên chở) ; 2 trang tải chi hóa (đồ hàng hóa chuyên chở) ; 3 bảo hiểm tín (bao thơ có bạc gởi theo trạm).

Charger : 1 trang tải (chuyên chở) ; 2 đờm nhiệm (gánh vác, gánh lấy) ; 3 chúc thác (phú thác việc gì cho ai).

Charger un chariot : trang xa (chở đồ trong xe).

Se charger : 1 chúc thác (phú thác việc mình cho người) ; 2 đản vi kỷ nhiệm (chịu lãnh lấy việc người).

Se charger d'une dette : đờm nhiệm trái khoản (lãnh chịu khoản nợ).

Chargeur : 1 trang hóa nhơn (người chở hàng hóa) ; 2 hóa chủ (chủ nhà có hàng hóa) ; 3 trang thuyền (tàu chở hàng).

Chariot : 1 tử luân vận hóa xa (xe bốn bánh chở đồ) ; 2 dao lam xa (xe trẻ nhỏ chơi) ; 3 tri-trọng xa (xe chở đồ nặng, dùng về quân sự).

Charitable : 1 nhơn ái (có lòng thương yêu người, có lòng từ-thiện) ; 3 bổ thí (hay làm ơn làm phước, bố thí cho kẻ nghèo nàn).

Charité : 1 nhơn ái (sự nhơn từ, sự thương yêu) ; 2 chẩn-tế (sự giúp đỡ kẻ nghèo, giúp cứu kẻ hoạn nạn).

(Còn nữa).

SỨC KHỎE HOÀN TOÀN

Nhức đầu, đau bụng, sốt rét, buồn ngủ, những chứng bịnh nầy nhiều người thường than là mắc phải, đều do ở nơi ruột không được mạnh khoẻ. Mỗi buổi cơm tối uống một viên grain de Vals sẽ làm tiêu hết mọi sự khó chịu nầy và làm cho cơ quan tiêu hóa cử động dễ dàng

Hột xoàn A-lơ-măn

Hột xoàn nước Đức — Sánh bằng hột xoàn thiệt về đủ phương diện, nhứt là về sự trau chuốt khéo, chiếu nhiều và cứng chắc. Hột xoàn Đức-quốc cứng chắc cho đến đỗi lấy búa đập không dư mẻ, ngâm trong dầu bao nhiêu năm hay đốt trong lửa cũng không hề kém sắc. Khỏi phải sợ gì hết, hột xoàn Đức có thể đứng như hột xoàn thiệt trong nhiều năm cũng được. Bề lớn từ 1/20 cắn một carats tới 10 carats. Kỳ luôn tiền giá bán mỗi carat 4$00. Ai mua ba carats mỗi lần được cho không thêm một carat hết thảy là 4 carats). Nhơn vì ở Penang không có nhà thờ khỏi bạc được nên ai muốn mua xin định luôn giấy bạc nhà bằng Đông-Pháp trong thơ, gởi bằng cách đảm bảo (Ai muốn xin kiểu mẫu xin viết thơ hỏi song phải có gởi theo 17 con cò dán thêm mỗi con 3 xu). Catalogue cho không (Viết thơ bằng chữ Pháp hay chữ Hán).

GERMAN DIAMOND COMPANY
PENANG (Via Singapore)

Trong vùng đất Việt

Nam-kỳ

Cháy nhà ở Mocay

Bienhoa. — Vừa rồi ở làng Đa-Phước thuộc quận Mocay không hiểu ngọn lửa ở đâu lại cháy thiêu hết mười ba cái nhà 12 căng và đồ đạc, hư hao phỏng tính có trên một ngàn đồng, bao hại các nhà chung quanh sợ diên hồn, xúm nhau cứu chữa nhưng không sao nhẹ dặng ngọn lửa. Chưa rõ chủ mấy cái nhà cháy đây là tên gì, có điều biết họ bị cháy nhà như vậy, là vì rủi ro cho không phải có người nào oán thù mà đốt.

∴

Mỹ-thuật và Hướng-Đạo-quân

Saigon. — Thường khi thì chúng ta nghe Tổng-cuộc Hướng-Đạo tổ chức nhiều cuộc để lấy tiền giúp mấy hội Phước-thiện hoặc là giúp cho những kẻ bị bão lụt, v. v. . .

Ngày nay chúng ta mới hay rằng Trần-tới đây, ông Trần-Bật sẽ biểu cho Tổng cuộc Hướng-Đạo một đêm hát tại rạp hát tây Saigon. Ông Trần lại có hứa sẽ lựa ra một bổn tuồng đặc biệt mà hát.

Còn có bảy Phụng-rắn và thầy năm Chân cũng hứa vì việc nghĩa vì Hướng-Đạo đoàn mà ra hề tài hát cho qui tử và qui ông ở Saigon và Cholon xem.

Kẻ ăn đen Suối-đờn HẠ GIÁ

Tôi còn đương làm những kẻ khẩn đất riêng tây theo tỷ mắt ông; xin viết thơ nói rõ mấy lớp cả lẫy ni tôi sẽ làm y theo gởi lại, cách lãnh hóa giao ngân, sẽ phí tôi chịu. Qui ông ở gần đây xin mời đến nhà trước xem may đờn sau sẽ bề lựa khán cho vừa ý.

Bùng và nhiều gò kiểu mới giá	$580
Bùng và nhiều gò hạng nhứt. . .	2.00
Cảm nhang nhiều giá.	1.80

NGUYỄN-V.-BÚP
Ấn-hành kiểu Suối-đờn
par Le-Laudu (dans Essai-Annam)

TINH-PHONG
cùng đầu nhức gân cốt
chạy khỏi lắng
RIỆU BỔ KOENIG
Toniques nutritifs de M. P. KOENIG
có bách bổ tăng cường phòng thủ-nghiệm
LOGEAIS
M. Ess de Bic, BIOLOGIE - MIDI (France)
Bán ở các nhà bào-chế
ở Saigon : J. MUS-BOURNES-SARRAUT
Giadinh : Phát-Toàn-Lợi — Cholon : P. PARDO

Tin tàu tới

Ở Pháp lại
Forbin 10 mai (C.R.)
Le Cap Tourane 12 mai (C.R.)
L'Aramis 14 Mai (M.M.)
Ở Bắc và Trung-kỳ về
Le Sikiang 15 Mai (M.M.)
Le Bernardin de St.-Pierre 16 mai (M.M.)
Le Claude Chappe 11 mai (M.M)
Ở Trung-hoa về
Le d'Arlagnan 11 Mai (M.M.)
Ở Singapore về
Le G.G. Van Vollenhoven 8 mai (S. A. M. I.)

∴

Tin tàu đi

Qua Pháp
Le Sikiang 17 Mai (M.M.)
Le Bernardin de St.-Pierre 17 mai (M.M.)
Le d'Arlagnan 13 mai (M.M.)
Ra Trung Bắc-kỳ
Le Claude Chappe 14 Mai (MM.)
Forbin 12 mai (C.R.)
Le Cap Tourane 14 mai (C. R.)
Qua Tàu và Nhựt-bổn
L'Aramis 17 Mai (M.M.).
Qua Singapore,
Le G.G. Merlin 7 mai (S.A.M.I).

Giá lúa gạo bắp

Tại Saigon ngày 3 Mai 1934.

Gạo (*Chưa kể tiền thuế, bao lấy luôn—Mỗi tạ 60 kí-lô 700*)

Gạo số 1, 25% tấm	từ 1.67 tới 1.70
Gạo số 2, 40% tấm	từ 1.59 tới 1.62
Gạo số 2, 50 tới 55% tấm	từ 1.50 tới 1.55
Gạo lức 5% lứa	từ 1.38 tới 1.40
Tấm số 1 và số 2	từ 1.41 tới 1.44
Tấm số 3	từ 1.04 tới 1.07
Cám trang	từ 0.45 tới 0.55
Cám gạo lức	từ 0.20 tới 0.30

Lúa (*Chở đến nhà máy Cholon, bao lấy luôn—Mỗi tạ 68 kí-lô*)

Lúa xay gạo thượng hạng	từ 1.20 tới 1.23
Lúa xay gạo số 1	từ 1.15 tới 1.18
Lúa số 2, 40% Nhựt-bổn	từ 1.12 tới 1.15
Lúa số 2, 50 tới 55% Java	từ 1.05 tới 1.08
Lúa xấu	từ 1.00 tới 1.05

Bắp đỏ (*Bán tại Cholon 100 kí-lô, giá tháng 5 — 4$15 à 4$25*)

Ban trị-sự nhà mát tại Vũng-Tàu

(CAP SAINT JACQUES)

Theo cuộc bổ thâu-cử của những viên-chức đại-biểu các công sở Nam-kỳ, nhóm đại-hội chung niên tại hội-quán S.A.M.I.P.I.C. bữa tối 26 Avril 1934, thì ban trị-sự sau nầy đã đặng bầu-cử lên để lo việc nhà mát ở Vũng-Tàu của các viên-chức quan-lại Annam trong năm 1934.

President: M. Nguyễn-văn-Dược (Sở Tân-đáo);

Vice Président: M. Dương-văn-Mau (Nam-kỳ Soái-phủ);

Trésorier: M. Nguyễn-văn-Tâm (Sở Kho-bạc);

Secrétaire: M. Lê-văn-Lộc (Sở Giáo-huấn);

Membres: M. Cao-văn-Trí (Sở Y-tế), M. Phạm-văn-Cón Sở Giáo-huấn), M Nguyễn-hữu-Hậu (Nam-kỳ Soái phủ);

Membre, délégué au Cap: M. Phạm-ngọc-Chiêu (Sở Giáo-huấn).

Bắc-kỳ

Một người bị kẻ cướp chôn sống dưới bãi cát

Itanoi. — Một việc người ta chẳng ngờ mới xảy ra ở Hanoi. Ng-văn-Chứng, 22 tuổi, ở số 36 khó nhà Diêm, làm nghề xiem mướn thuốc-phiện, bị danh chết giấc rồi đem chôn sống tại bãi cát thuộc một làng về tỉnh Bắc-ninh. Nhưng số-dĩ việc vỡ lở ra chôn sống, nhơ cái đề nhẹ nên khi tỉnh ra, bèi về bò về nhà, vào nhà thương Phủ-doãn điều trị.

Ai đã chôn sống Chứng?

Chính là Tâm, một kẻ cướp có tiếng vùng Bắc-ninh.

Tâm quen Chứng nhưng vẫn có ý lại hại Chứng để lấy của. Hôm kia Tâm rủ Chứng đi xem hội ở Yên-viên rồi rủ ra bãi cát. Bỏ số gì mà móc mất 15p với một hộp thuốc phiện.

Muốn cho khỏi bại-lộ Tâm định lấy dao giết Chứng nhưng vì không có nên Tâm dùng cuốc mà đánh vào 2 mắt Chứng rồi lấy dất nhét vào mồm cho khỏi la.

Tâm đánh mãi, Chứng bèn giả chết để khỏi chịu đòn thì Tâm tưởng Chứng đã chết liền đào cát thành hố, đẩy Tâm xuống mà vùi cát lên.

Lúc vào khoảng 10 giờ đêm, Tâm chôn xong bọn bỏ đi, Chứng một lúc sau mới bới đất bò về nhà, hồi 5 giờ chiều mới đến nhà thương Phủ-doãn xin nằm điều-trị và khai cái thủ-đoạn ghê-gớm của Tâm. Miệng và mắt Chứng bị sưng húp, nhưng cũng may chưa đến nỗi nguy đến tánh mạng.

RƯỢU BẠT HÀ GET
PIPPERMINT
GET rượu nầy uống rất mát ruột và mỗi khan tiếng.

Toa thuốc trị bịnh trái-đen

(GRIPPE ESPAGNOLE)

Năm nay, ở Nam-kỳ có phát ra một thứ bịnh mới kêu là bịnh trái-đen (grippe espagnole). Bịnh phát ra nóng lạnh rồi tức chết. Có nhiều thầy thuốc không biết thứ bịnh gì nên trị không dặng.

Còn có người biết thì nói rằng bịnh ấy là bịnh thời-khí song không phải dịch ấu tả mà là khi phong hiệp với khí ôn nên kêu rằng bịnh phong ôn. Bịnh ấy mình nóng đầu nhức, tức nữa bên mình, đường tiểu tiện vàng, miệng lạt, bàn tay bàn chưn lạnh, khát nước, đường đại tiện hoặc táo, hoặc tiết không chừng. Sau hết lưỡi bịnh nhơn vàng và hơ rõi, kẻo đàm là triệu chứng chết trước mắt không phương cứu khỏi.

Mới đây có một ông thầy thuốc Annam tên là Nguyễn-văn-Buân ở tại làng Thạnh-hòa-sơn (Travinh) có gởi lên hai toa thuốc trị bịnh trái đen, nói công dụng hai toa thuốc ấy rất thần hiệu.

Chúng tôi xin đăng ra sau đây để cho ai có bịnh thử dùng coi có hiệu-nghiệm như lời đã nói khi chăng.

Toa số một

Chích-đảng-sâm	炙黨參	3 chỉ
Kiết-cánh	桔梗	2 chỉ
Phấn-thảo	粉草	1 chỉ
Xuyên-khung	川芎	1 chỉ rưỡi
Quyện-linh	茯苓	2 chỉ rưỡi
Chỉ-xác	枳殼	2 chỉ
Tiền-hồ	前胡	2 chỉ rưỡi
Khương-huợt	羌活	2 chỉ rưỡi
Độc-huợt	獨活	2 chỉ rưỡi
Bắc sái-hồ	北柴胡	4 chỉ
Quảng bì	廣皮	2 chỉ rưỡi
Thục-đại hoàng	熟大黃	3 chỉ

Gừng sống 2 miếng. Nếu có sức mạnh thì uống 4 hoặc 5 chỉ Đại-hoàng cũng được.

Sắc 2 chén còn 7 phần.

Toa số hai

Chích-đảng sâm	炙黨參	3 chỉ
Cốt-bì	骨皮	2 chỉ
Khương-huợt	羌活	2 chỉ rưỡi
Phấn thảo	粉草	1 chỉ
Ô-dược	烏藥	1 chỉ rưỡi
Bắc-sái hồ	北柴胡	4 chỉ
Chỉ-tử	梔子	2 chỉ
Pháp hạ	法夏	1 chỉ rưỡi
Quảng bì	廣皮	2 chỉ
Quyện linh	茯苓	3 chỉ
Chỉ xác	枳殼	1 chỉ
Thục-đại hoàng	熟大黃	2 chỉ

Gia thêm 1 trái đại táo và hai miếng gừng sống. Sắc hai chén còn 7 phần.

Như mới phát bịnh thì uống toa số 1 một tháng rồi uống toa số 2 một tháng.

THUỐC
« VÔNG CẦM-THẠCH »
HAY THƠM NGON
Hãng I.U.C.I.A. vừa phát-minh thứ thuốc bổ hiệu JADE (Vông Cầm-thạch) bột vừa thơm, vừa ngon, giá bán rất hạ, mỗi hạp 20 viên mà chỉ bán có 5 xu thôi.

DÙNG
SÀ-VÔNG THƠM
nhãn số
515
hằng ngày thời da mặt được mát và mịn
Chỉ có thứ SÀ-VÔNG nầy
là có thể làm cho mặt khỏi nổi mụn
Đại-lý Độc quyền:
Hãng L'U.C.I.A.
135, Boulevard Charner — Saigon
Có trữ bán khắp mọi nơi

ĐÔNG PHÁP NGÂN-HÀNG
DƯỢC HƯỞNG ĐẶC ÂN CỦA CHÁNH-PHỦ ẤP BA NĂM 1875
Hội sáng lập năm 1875
Hội sở đặt tại Paris
Vốn đóng đủ: 120.000.000 quan
Vốn lưu trữ tới ngày 31-12-32: 125.000.000 quan
HỘI QUẢN: 96, Bd Haussman PARIS (VIIIe)
Chủ tịch Hội-đồng quản-trị: M. René THION DE LA CHAUME
Tổng Giám-đốc: M. P. G. BAUDOUIN
Văn-phòng chánh: INDOCHINE
CÁC CHI-NGÁNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG-HOA	ĐÔNG-PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
FORT-BAYARD	BATTAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HONGKONG	HAIPHONG	NOUMEA
PEKIN	HANOI	
SHANGHAI	HUE	PAPEETE
TIENTSIN	NAMDINH	
YUNNANFOU	PNOMPENH	PONDICHERY
	QUINHON	
	TOURANE	SINGAPORE
	VINH	

GIAO THIỆP KHẮP CẢ NƠI TRÊN THẾ GIỚI
Làm đủ các công-việc ngân-hàng và thương-mại
CHI NGÁNH Ở SAIGON: QUAI DE BELGIQUE
R C N 1

CHO MƯỢN TỦ SẮT

Cỡ các tủ sắt tính mỗi phân	Thời hạn và giá tiền mướn			
	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ				
18 × 26 × 50	2$00	3$50	6$00	10.00
Trung				
18 × 52 × 50	4.00	7.00	10.00	20.00
Lớn				
38 × 52 × 50	7.50	10.50	15.00	30.00

VIN
TONIQUE & BI-NUTRITIF
Du Docteur RIF
Vệ-sanh TỬU
của Lương-y RIF chế ra

Thứ thuốc rượu nầy là một bổ dược rất quí báu trên hoàn cầu, nó là thần-dược, nó là linh-đơn, nó là tiên-tửu, nó là thần-tử

Imprimerie UNION
NGUYỄN-VĂN-CỦA
57 rue Lucien Massard
Saigon

MANUFACTURE SAIGONNAISE DE CARBURANTS & HUILES
Société d'Exploitation des Établissements
BROSSARD MOPIN
Ancienne Maison
Sang lập từ năm 1909
số 3 đường Lucien Lacouture
CHODUI — SAIGON

Marque déposée

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng Xi-măn đủ thứ màu và các vật dụng đều ở Pháp quốc lại. Xin mời qui vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm. Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thư hỏi bổn giá mới lên-liền sẽ gởi cho.

Dây thép đề tắt: (Adresse télégraphique:) MASALINO. — SAIGON

VÔ RA THƯƠNG THẢ
Hàng ở đường L. Lacouture — Chodui, gần trại lính tập Ô-me

...tới người bị bệnh hen, nên thử cho để chịu!

Thật không có khó chịu bằng sự khó thở! Lúc đó, lúc cháu thằng gác, hễ khó thở thì lo sợ sự ngạt, khác nhớ luôn, chả làm sao cho người được.

Biết bao nhiêu người có bệnh hen, bệnh ho ra đờm, sổ mũi đau đớn khổ sở nếu chịu chuẩn bằng thuốc «Sirop des Vosges Cazé». Thuốc ấy đã chữa khỏi rất nhiều người, có nhiều thứ cam on làm chứng.

Hỡi người bị bệnh hen, bệnh ho ra đờm, thống người tu đi lại nhe nhàng mà không được ao được như vậy sao?

Nếu các người muốn được như một người, nếu muốn biết rõ các sự vui sướng ở trên đời, nếu muốn sống thì nên theo lời khuyên của chúng tôi: uống thuốc ngọt Vosges Cazé.

Sự đau đớn sẽ chừng hết ngay, thở được nhẹ nhàng để chịu, vì thuốc ngọt Vosges Cazé không thể nào không chữa khỏi bệnh ho sổ mũi, bệnh hen tức lực, nghẹt như giò thổi trong ngực cả ngày.

Siro Vosges Cazé
Bán tại các hiệu bào-chế. Bán tại hiệu CAZÉ, Pharm. 58 bis, Avenue de Châtillon, Paris

MỚI CÁC PHỤ HUYNH HỌC SANH

Từ khi người Pháp sang qua mới mang xứ này thì các ngài đều hiểu rõ sự ăn-học là cần, nên người thì gởi con sang Pháp, kẻ tìm trường ấy trường nọ cho con học, mục đích mong sao con mau thành tài. Song cũng có nhiều người bất mãn, vì gởi con đi du học xa có nhiều điều bất tiện, mà còn tìm kiếm trường cho đứng đắng thì thật là khó khăn.

Nên ông Leuret, cử-nhơn khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Công-tác toàn-quyền Đông-Pháp, khi đi điền thu ít các tỉnh trong Nam ngoài Bắc cũng nhờ lời yêu cầu của các ngài, mà ngày nay đã mở một trường rất lớn ở Hanoi để đem ái tại giáo-hóa trong khoảng hơn hai mươi năm trở lên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là trường

Lycœum libre Hong-Bang

tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có non hai ngàn học-sanh; nào Tàu, nào Nhựt, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ đều tới học kể từ chỉ cấp-bằng tây (C.E.P.E., B.E., B.E.P.S., B.S., accc métier) Người thi cấp-bằng bổn-xứ (B.E.E.I., C.E.P.F.I., D. E. S. P. F. I., Bacc. locali) số học-sanh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư nào được phép mở đến bậc Tú-tài và dạy đi đủ các ký thi, mà qui mô kỷ luật như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry Catédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um sum, có chỗ cho lưu học sanh ăn ở ngay trong trường tiện mỗi tháng 15$00, còn tiền học các lớp như sau nầy.

Enseignement Franco-indigène 1 — Cycle Primaire	Tarif de frais d'études	Enseignement français 1 — Classes Elementaires
a) Cours Préparatoire	1$25	a) Classe de Dixième
b) » Elementaire	1.50	b) » Neuvième
c) » Moyen (1re et 2e ann.)	2.00	c) » Huitième
d) » Supérieur	2.50	d) » Septième
2 — Cycle Primaire Supérieur franco-indigène	Tarif	2 — Classes dites de grammaire du Cycle secondaire français
a) Cours de 1re année	4$50	a) Classe de Sixième
b) » 2e année	5.50	b) » Cinquième
c) » 3e année	6.50	c) » Quatrième
d) » 4e année	7.50	d) » Troisième
3 — Cycle secondaire de l'Enseignement local	Tarif	3 — Classes d'Humanités
a) 1re Année	15$ 12$	a) Classe de Seconde
d) 2e Année	16. 12.	d) » Première
e) 3e Année	17$ 15$	c) Philosophie ou Mathématiq.

Chỗ ăn ở trong trường có hạn, ai muốn ở phải viết thơ xin trước đi.

Monsieur le Directeur du Lycœum libre Hông-Bàng — HANOI

N. B. — Niên học 1933-34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre hồi 7 giờ sáng

Lớp nghỉ hè bắt đầu giảng từ 26 Juin đến 26 Août 1933.

Ai muốn có quyển điều lệ thì xin tại nhà in Imprimerie de l'Union Saigon, 57, rue Lucien Massard.

Niên học mới rồi đã có 145 học-sinh trúng tuyển các kỳ thi.

Elixir tonique ANTIGLAIREUX du Dr GUILLIÉ

La thuốc bổ mỹ-tửu đã nổi tiếng từ một trăm năm nay (từ năm 1812) để trị các bệnh do Mật uế và Bởm dãi sinh ra, nghĩa là các bệnh ở Gan, ở Dạ giấy (bao tử) ở ruột, ở tim, các bệnh động huyết, bệnh ngã nước, Sốt, Tê-thấp.

Phải nhìn kỹ tên ký
G. ROCHER, Bào-chế chuyên-môn
PARIS, 32, Rue de Grenelle
Bán ở các hiệu thuốc

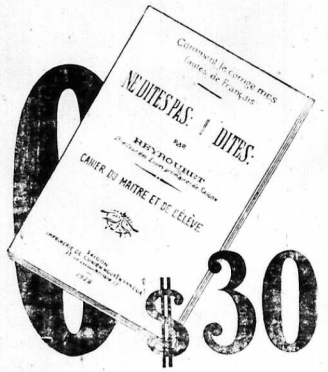

Có bán tại nhà in Union NGUYỄN-VĂN-CỦA.
57, Rue Lucien Mossard. — SAIGON

CÁCH ĐIỀU-TRỊ THEO PHƯƠNG NỘI-ÂM
rất chắc
BỆNH GIANG-MAI
bằng thuốc bánh
SIGMARGYL

Thuốc SIGMARGYL trắc có ba thăm hiểu đã thí nghiệm về Bệnh Giang-Mai, thuốc SIGMARGYL nay chữa ngay ở mau và ở các nơi bệnh chứng lớn-thường, có các thứ-ký cả bệnh Giang-Mai. Không quan-ngại gì, không lớn-hại gì đến tì vị, thuốc nầy là một thứ thuốc trắc hay, có các tay thầy thuốc chuyên-môn chứng-thực và lại có công hiệu:

THAY ĐƯỢC THUỐC TIÊM

Chế ra tại
Préparation du Laborat. Chimiothérapique
2, Place du Théâtre-Français à Paris

Thuốc SIGMARGYL, bán tại các hãng bào-chế tây và thuốc-điếm

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

HỘI HIỆP BỔN MẶC DANH PHÁP
Dưới quyền kiểm soát của Chánh-phủ Đông-Pháp
Vốn 1 000 000 lượng (Thượng-Hải)
và 8 0 0 00 - phật lang đã đóng tất cả
QUẢNG-LY COI ĐÔNG-PHÁP — SAIGON
số 26, đường Chaigneau
Chi-nhánh ở tại Hanoi, số 53, Đại lộ Francis Garnier
Chi-nhánh ở Nam-Vang: số 94 đường Galliéni.

Muốn lập vốn — Muốn lập tư bổn
Muốn để danh — ấn cho con trẻ ăn học

Thể lệ mua đồ của hội VẠN QUỐC TIẾT-KIỆM:
— Về 1.000 đồng — mỗi tháng góp 5 đồng
— Về 500 đồng — mỗi tháng góp 4 đồng
— Về 250 đồng — mỗi tháng góp 2 đồng

Đang dự cuộc: 1. — Cuộc xổ số hồi vốn lại mỗi tháng kỳ-rằm tháng đầu.
2. — Cuộc chia 1/3 tiền lời của Hội, sau mỗi đồng 3 năm.

NÊN LƯU Ý: Hội cần dùng nhiều người chước chỉ, xã tế tế đang làm quản-lý những nơi mà hội chưa có người tay mới.

MỘT TRƯỜNG TƯ LỚN
ECOLE PAUL DOUMER
Enseignement primaire—Primaire supérieur
Mở lại nº 107 Boulevard de la Somme — SAIGON

Ngày tựu trường: 15 Mars 1934

a) Có lớp dạy pháp văn buổi tối giá tiền rất rẻ cho học trò đi thi các bằng cấp.
1º) Certificat d'études primaires 4$50 mỗi tháng.
2º) Diplôme d'études primaires supérieures ..... 5$00 —
3º) Baccalauréat (lớp nầy dạy từng lớp par groupes).
b) Dưới LEURET Cử-nhơn văn chương Triết-học, cựu Đốc-học trường Lycéum Hồng-Bàng mới đứng làm Đốc-học và điều thân dạy pháp văn.
c) Bắn Août 1934 ông Leuret sẽ rời tại Saigon trường LYCÉUM LIBRE PAUL DOUMER dạy đi thi Tú-tài tây.
d) Muốn hỏi thể lệ trường xin đến hoặc viết thơ nº 107 Boulevard la Somme-Saigon.

KHÍ CẦN CỐT
đàn ông, thành bị sụng THUỐC BỔ CỦA K. P. KOKING làm cho gân cốt mạnh mẽ, mà chẳ nổ lúc hết có gân, khỏi đau đớn thấy mất cái gian, cái buồn, ngủ được yên, hết lo sợ.
Thuốc ... của K. P. KOKING
Bán tổng c... hãng quy bổ
K. LOCLAU, Bào-chế Saigonnaise-Darbois
... công ... các bào-chế khắp
Ở Saigon: J. MUS-SOLIRÈNE-DARBOIS

Một tế thuốc PILULES PINK thêm cho các cô-thể yếu-mệt hiết bao là mau tốt, rất nhiều, rất bổ, rất hay làm cho sức mạnh nở nang và tinh nhanh nhẹn thêm lên.

Thuốc PILULES PINK là một thứ thuốc thần hiệu để chữa khỏi bệnh thiếu-máu, bệnh phiếu-muộn, bệnh nhọc-mệt, bệnh tội thị lớn-số và bệnh trở về già.

Mới đầu đa-dầy, bệnh nhức đầu, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hãng bào-chế tây.

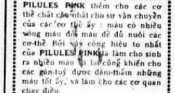

LUẬN-LÝ TIỂU-THUYẾT Số 1 40

Thần lương-tâm

của Liễu CHƯƠNG-ĐÀI.

Đêm em nhức nhối khó chịu lắm! Phải em nhớ lại rồi, trong lúc em khùng, em thường xem cuốn ca-tá-lô của hãng bán súng ở Saint-Etienne. Em còn nhớ trong đó có súng ống rất nhiều, và xe máy thật tốt lại có hình có màu ngộ lắm.

— Em còn nhớ điều gì nữa không?

— Để tưởng thằng lại coi. Trí em bây giờ như tờ vỏ.

— Không. Chỉ muốn cho em nhớ lại việc xưa, các việc hồi em còn nhỏ.

— Chỉ vậy chị?

— Em nhớ lại được thì tìm gia quyến em đi lẹ lắm!

— Gia quyến em là ai?

— Phải gia-quyến em mà không ai tìm tông tích ra được.

— Còn vậy chớ nhà ai em ở đây?

— Chỗ em ở đây là Cái-tắc. Hồi trước cách mười hai năm nay, ông Tô-Anh bây giờ đã qua đời rồi, xi được em đem về nuôi.

— Ông Tô-Anh, à phải em nhớ lại rồi, ổng à mè ốm, mắt xanh người tử hồi mà coi bộ buồn rầu hoài, ổng chết rồi sao?

— Ừa vậy chớ em không nhớ sao? À, ông xi được em ở đâu?

— Gần bên miệng giếng.

Thằng X xem tưởng tượng tới đây bèn la lên rằng:

— Em nhớ lại rồi! em nhớ lại rồi. Em có một người cha, một người mẹ, và một đứa em gái lịch sự và hiền lành lắm.

— Tô-Liên nghe nói nghĩ đến cô Nga-Mi tới rất mùi lòng.

Thằng X êm nói tiếp:

— Cha mẹ em ở một cái thành lớn lắm, để em nhớ lại nhớ lại coi... Phải rồi em ở Saigon.

— Ủa sao gia-quyến em lại xuống đây làm gì?

— Hồi đó cha mẹ em buôn rầu quá cho nên có bảo xe đi từ Saigon xuống Bạch-liên tỉnh xem coi có thể nào làm ăn được hay chăng? Dọc đường ăn cướp đến đánh, cha mẹ em bị chúng nó giết chết, em thấy trước một nó đâm rõ ràng và ném luôn xuống mé cái giếng. Còn em nó lột hết áo quần rồi để nằm bên miệng giếng. Lúc ấy em bất tỉnh nhơn sự, không biết em gái em ngày nay sống chết thế nào?

Thằng X êm nói xong tức cười khóc.

— A chị không biết phải trời muốn cho em hết không cho nên mới khiến cho em té xuống giếng một lần nữa. Nhờ có người cứu cho nên em mới sống và hết khùng đây. Có lẽ tại lần trước em tẻ giựt mình trí khôn em đi mất rồi lần nầy cũng hết hẳn nên tỉnh lại chăng?

— Em cũng rán sao trở nên người khôn ngoan để liện không nhiều người ăn hiếp!

Nàng Tô-Liên nghe nói cảm lòng không đậu muốn khóc nhưng gượng cười nói rằng:

— Hãy gở em coi nhớ đâu chỉ nữa chăng?

— Hãy gở em chỉ lấy làm có phước và hân hạnh mà được ở gần chị và em lại càng có phước hơn nữa là nếu chị có cần dùng đến em dầu việc đó có nguy hiểm đến tánh mạng của em cũng vậy đặng đền ơn đáp nghĩa cho chị.

Nàng Tô-Liên nghe xong, nắm lấy tay thằng Xiêm mà nói rằng:

— Chị thương em lắm dầu có muốn em chết vì chị. Còn tên thật em tên gì em có biết chăng?

— Tên Xiêm, không phải là chính tên em đâu chị. Em tên... trời ơi! lần nầy em cũng quên mất nữa.

Anh ta nằm nghĩ một hồi nhắm mắt lại, ngủ quên.

Nàng Tô-Liên bỏ đi ra ngoài cấp mắt ướt rượt, thở ra rồi đi vào phòng khách. Vợ chồng cô Nga-Mi cũng dắt nhau vào Thanh-Nam còn hơi yếu chưa thật mạnh nên mà còn cóp mắt hãy còn sầu.

Tô-Liên hỏi:

— Hôm nay anh hai tỉnh nào?

— Khá lắm, bớt nhiều rồi cô.

Cô Nga-Mi nói với Tô-Liên rằng:

— Anh hai coi bộ gần hết rồi. Chỉ muốn dẫn ảnh đi chơi cho vui và lấy sức lại. Chị tính đi ngoài Trảng Bàng ít ngày trước là dưỡng bịnh, sau cũng có chút việc riêng.

— Chừng nào anh và chị tính đi? Để hết mùa hè phải không?

— Chị tính đi ngay bây giờ. Mai đây thì đi.

— Trời ơi! gì gấp dữ vậy? Chị tính để nhà lại cho em coi sao? Chị quên thằng Xiêm rồi sau? Nó tỉnh trí lại rồi. Chị hãy ở nhà cho cho nó bớt ít cứ lần lần đã. Không biết nay mai gì đây nó sẽ hết khùng.

Ba người bèn dắt nhau qua phòng của thằng Xiêm.

Thanh-Nam thấy nó đang ngồi ngon thì nói nhỏ: Em hãy ráng ngồi đi. Tịch lại anh dắt đi chơi vui lắm!

Mặt mày thằng Xiêm bây giờ coi sáng rỡ và rất lịch sự trái.

Cô Tô-Liên nói nhỏ với cô Nga-Mi rằng:

(Còn nữa)

Công hiệu thần tốc của thuốc PILULES PINK nắm sâu vào tới các cơ-thể trong mình. Thất nhiên được cô sức khoẻ, thấy đói, liếu hoá đề, các cơ thể khoẻ lần mạnh mẽ. Công hiệu thuốc PINK ấy do hơi thuốc PILULES PINK thêm cho các cơ thể chất cần-nhất cho sự vận chuyển của các cơ thể ấy: máu có nhiều sống máu đỏ màu đỏ để đi nuôi các cơ-thể. Bởi vậy công hiệu to nhất của PILULES PINK là làm cho sinh ra nghìn màu lạ lùng khác cho các gân-tuỷ được dồi-dào những máu tốt lẹ, và làm cho các cơ quan khoẻ dần.

Thuốc PILULES PINK là một thứ thuốc tốt nhất để chữa những bệnh thiếu máu, phiền muộn, bệnh nhọc mệt, bệnh hơi thì lớn số, bệnh trở về già, bệnh đau đa-dầy, nhức đầu, mỏi gân, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hãng bào chế tây.

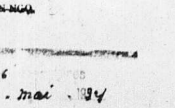

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN-VĂN
Directeur-Propriétaire: NGUYỄN-VĂN-THIỆT,
57, Rue Lucien Massard. — SAIGON

TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES
Le Gérant: LÂM-VĂN-NHƠN

2366
4 - mai 1934

MỘT CÁI TIN DÁNG MỪNG

DẦU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG VE NHỎ SẮP RA ĐỜI

Khắp cả Đông-Pháp, ai ai cũng đều biết thứ **Vạn ứng Nhị-thiên-dầu** *của tiệm thuốc* **Nhị-Thiên-Đường** *ở tại Cholon, đường Canton số 47 chế ra là thần hiệu và cần ích cho mọi người hơn hết. Giá chỉ bán có* 0$26 *một ve mà thôi.*

Nay nhằm lúc đồ khó, nhiều người túng nghặt, kiếm chẳng ra tiền. Vì sự ích lợi chung nên tiệm **Nhị-Thiên Đường** ***mới chế ra Vạn ứng Nhị thiên dầu ve nhỏ cũng y một thứ dầu trong ve* 0$26 *bán tự thuở nay vậy, chỉ bán* 0$10 *một ve.**Tưởng với giá đó người nghèo cũng có thể mua nổ mà dùng trong cơn hữu bịnh. Thứ dầu này để trong mình cho thường, nó chữa-trị về bá chứng rất hay, dùng nó mà cứu cấp những bịnh thình lình thì công hiệu lắm.*

Trong hạ tuần tháng ba tây này thì có thứ Vạn ứng Nhị-thiên-dầu ve nhỏ ra đời nên Nhị-Thiên-Đường xin cho quí vị hay biết trước, đặng đến chừng đó mua để sẵn mà dùng.

Hình ve dầu lớn bán 0$50 tự thuở nay

Hình ve dầu nhỏ bán 0$10 sắp ra đời

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
47, Rue de Canton, 47 -:- CHOLON

ĐOÀN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

Một bài học cho anh..!

của HỒNG-THANH.

Năm 1926, vừa khi thi đậu ra trường, được bổ làm giáo viên ở trường Sơ - đẳng Đ.Đ, anh Cần lên tỏa chuyện ngay nhờ bà mai già thu. Cô ba Nuôn, nay chịu tiếng là gái nhà quê cục - kịch, song về công dung ngôn hạnh, gái nội-thành cũng các cô ai đã ra qua. Anh Cần phải lòng cô chẳng những là bởi yêu tại mến sắc, mà cũng là một cách đền ơn đáp nghĩa cái công của anh đối với cô vậy: ấu xuất tiên nhơn ấn học, nghĩa khắc khái mấy năm trường. Con người ta phần nhiều thường hễ giàu quên nghèo, sang quên vợ; song anh Cần, đã mang tiếng là trang học-giả lễ dám anh chẳng xử trọn bổn phận sao? Anh cưới cô ba Nuôn bao nhiêu đó cũng đề niên hễ qui trọng anh là người hữu chung hữu tín. Sau có cái tình lưu-luyến yêu-dương cũng như từ trước, nay được cả sắc lẫn tình, nhứt gia đoàn tụ, tưởng chi thoa nhẫn vai đẹp đăng. Phu xướng phụ tùy, duyên ưa phận xứng, vợ lo tiếng anh Cần vợ nên như bát nước đầy, đem đượm phong sương, giang nguồn mưa mọc, sau ngày đám cưới đầu sau tháng, vợ anh Cần thọ thai. Bạn ông, phàn đông nay có tánh nể vợ mang mến thì lứa đâm ra chìm nơi mê muội, rồi mặc bọt sanh tình ân yêu với vợ đi. Cô ba Nuôn có chửa được ba tháng, thời chồng có đã bắt đầu rong chơi nuê nguyệt; anh Cần đem cái tình ân yêu với vợ bày làm chia rải rắc cho những ả trong đám trên bộc, tuy nhiên mệ về nhà, đối với vợ cũng tử tế vui vẻ như thường.

Cuộc đời thường có nhiều cảnh éo-le biến cố, nong làm sanh người, mà vui qua thanh buồn. Mấy ai được êm ấm mãi, mà mấy kẻ lại phải lạnh - tẻ hoài!! Một cái tin rất bất ngờ, quái gỡ, mà ai ai cũng đều lấy làm lạ, lạ như thể chuyện rượng dâu hóa biển ngày xưa; có ba Nuôn lấy trai, bị chồng bắt được để bỏ, xé hôn thú lại toà!

Ưng hay oan? kẻ ngoại cuộc làm sao rõ động. Hỏi anh, anh rã lời quả quyết: « Mèo lành ai nỡ cắt tai, vợ tôi như, tôi mới bỏ, thứ gái lang chạ chửa nó làm gì! »

Còn hỏi vợ anh, vợ anh lại kêu oan: « Chồng tôi nó mê sa ai, rồi rẻ kiếm cớ mà nói xấu tôi vậy; cưới thảo tôi đã có thai nghèn như vậy, còn bàm chuyện mấy mưa ong bướm nữa ma chi! »

Tang ấu mập-mờ, thị phi khó biện, mất phẩm của ta làm sao biết rõ được những chuyện « nước là khoẩy nên bỏ.

Nỗi giận, giận vợ ấn đồng năm bảo: nói bước, bước chồng phao tiếng nhuốc nhơ; vậy thử nói ai giận phải, mà ai buồn nhiều? Ưng trời có mắt nương ở ta; qui thần tuy ở gần, nhem không miệng, thời thì tỏ cho thời gian mai mai trả lại giữa đời. Cách mai mang sau, anh Cần cũng nói vợ khác. Vì nhơn thế thường tình của anh không phải là gái nào que tính thì một - mực, mà là một cô giáo, dung nhan rạng đẹp, lại được vang câu, cao hy-vọng « kẻo cao hơn » của anh Cần, thật là hoà mạo. Cô giáo trước ở đã có một đời chồng, nhưng có rủi chết, nay cô cũng về với anh Cần, tuổi tác xứng đôi phải lứa, lại đồng nơn, vừa lo chuyện nhà, vừa làm cái trách nhiệm nặng gồ đàu trẻ - thấy vợ một người thế nầy, anh Cần rất thương là, bởi vậy anh mới nhà nàn một hai bữa vợ xin nhờ, về lo bề nội trợ, cô giáo vưng lời, đưa đón xin nghỉ làm việc. Hành được một mới, lấy nhiều cô giáo có ngày giờ, càng trông nom chuyện gia đình giới dân.

Trước kia, cô ba Nuôn tuy vẫn gồm tròn dung, hạnh, song về cách sanh hoạt, cũ chỉ cũng lợi ăn tiếng nói, thì cái lối của thôn quê cũng có phần vẻ khác lối phiền ba; bởi vậy dầu rằng có có ch ền chồng ma khó ở cho tâm dầu ý hiệp cho bằng cô giáo đối với chồng. Thế nên trông vào cái lạc thú gia-đình của cặp vợ chồng « tân nhơn vật » đồng một xu hướng một thể - cách, như cặp đôi lứa anh Cần và cô giáo-dày ta không hẹp lượng gì mà chẳng vui mừng ngợi khen bọ vậy. Vợ chồng anh Cần yêu nhau thế Trọng với Kiều!

Đêm đêm bằng nỗi ba đào..... Phúc nhiều cô giáo vương chứng đau phong. Ấu một nơi, nằm một chỗ, đêm ngày rên nhiều, thuốc tây thuốc ta, chạy tốn nào khá bộn, mà bịnh vẫn chưa thuyên.

Vợ đau, công việc nhà bề trễ, anh Cần rất buồn rầu. Năm đêm ăn hằng nghĩ vợ nghĩ vẫn cũ khoả lấp những nỗi sầu, nhưng khổ-tâm thay, sầu cứ mãi đoanh theo. Vợ đau chứng nguy nan bề nhà rất thảm đạm, đó là bài mô rầu mà anh tình tốt bỏ cho bởi nghĩ, bởi lo.

Năm nhà mà nghe tiếng rên, tiếng khóc của vợ, ngày nầy qua tuần nọ, tất nhiên anh Cần phải chạn quá, bực qua; bởi vậy lúc bấy giờ anh hường vắng nhà, tới lui cươi bởi với chúng bạn có người bởi mực nầu dì. Có giáo đau, năm lý một cuộ, nhà chết, lo con không hết nói, thôi thì con thiết chi mà lo đến chuyện ngăn ngừa chồng lêu-lổ g đạo cợi. Tuy nhiên một đôi khi thấy chồng đi sa-đề quá, có thăng sẻ-sẻ nhủ khuyên: « Mình ơi, tôi nói ra mình đừng giận, và mình nên xét biết cho tôi rằng vì qua yêu nhau nên mới nói, chớ chẳng phải có ngoại ý đâu cả. Mình ơi! thiện hạ đời nay chơn thật thì ít mà gian xảo thì nhiều, miệng họ ngọt như đường, mật; mà lòng họ hiểm thế gươm đao; ấy vậy giao thiệp với ai mình nên cẩn thận để dặt, mình giữ đừng để cho họ lợi dụng và làm lầm nhau! .....

Đề-phòng, sự chẳng hư hỏng, nên có giao phải lo xa mà nhủ khuyên như vậy; nhưng có đâu có ngờ, con người—bất kỳ là ai cũng vậy—hễ vận mạng khiến phải hư, phải hỏ, rồi thì dầu cho có lời chơn-huấn của thánh thần, thiết tưởng cũng không cảnh tỉnh được, lựa là lời nói của phàm nhân, của một người vợ hiền đang khi bịnh.

Một hôm, sau khi giờ tan học về, anh Cần thay đồ xong xả, không vội thiết chi đến cái mâm cơm dọn sẵn trên bàn, anh lại ngồi bên cạnh giường vợ mà đọc cái bi rất hay ho chứa chan tình nghĩa nầy:

— Mình ơi, dạy qua, tôi cho mình nghe cái chuyện nầy... Tôi thấy mình đau ốm hoài, tôi rầu ri quá, nằm đêm tôi bằng vài vạn trời phật cho cặn bịnh mình mau nhẹ, chờ vợ đương thương yêu khẩn khít với nhau, một bước không rời, nữa tình không lỏi mà làm phải cảnh buồn nầy thì buồn tẻ biết bao nhiêu! Phàm người đau thì chẳng phải chỉ nhờ ở thầy hay thuốc giỏi, mà lại cũng nhờ ở dây thì, chạy bùa bơ thờ, cá mắm khó khát, thêm con Kỷ — đứa ở — nấu nướng chưa rành, bừng-bờ, hư-hỏng, chỉ dâu làm đó, mà làm chẳng nên thân, còn tôi lại mắc ngày hai buổi tới trường, đâu có ở nhà mà săn sóc mình cho được, thật gầm trong cơn đau ốm, tôi bực với mình nhiều, bởi vậy nên tôi buồn lắm. »

(Còn nữa)

Exiger le véritable
INJECTION PEYRARD

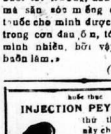

Cette nouvelle préparation, dont la formule est publiée, est le résultat de longues années d'études et d'observations. Elle a été expérimentée dans les hôpitaux de Paris et d'Algérie, et a donné des résultats remarquables dans le traitement de la blennorragie, même à sa période aiguë. Elle est d'une efficacité absolue contre les écoulements anciens et rebelles. Elle ne provoque ni douleurs ni troubles digestifs. Elle est d'une innocuité parfaite.

Elle se trouve dans toutes les bonnes pharmacies de France et des Colonies.

Dépôt général : Pharmacie PEYRARD, 27, Rue Sadi-Carnot, LYON

BỆNH RUN

nhứt-quyết trừ tức bằng thuốc
Tœnifuge Français
của quan đốc-tờ DUBOURCAU
là thứ thuốc rất nhẹ mà rất hiệu nghiệm hơn hết.
chỉ 12 viên là khỏi không cần thuốc tẩy.
Nhà bán thuốc cho bổ Thuốc quán và bổ Thuốc-dại.
Bán tại nhà LEGOUX Frères
6, Rue Louis-Blanc, La Garenne (Seine)
Trước tại nhà tp. chế Turenne, Paris
et Rép. et adr. Mang thuốc tn.

Enterobyl
ANG-TÊ-RÔ BI-LY
THUỐC CHỮA LÁ GAN

Mỗi sáng uống 2 muỗng nhà (muỗng uống cà-phê) thuốc bột nhè pha vào nước lã.

Thiếu chất ở lá gan.....
Bịnh táo kết — Bịnh gầy mòn.
Bịnh ngoài da.....
Bịnh ở cơn xứ nóng.....

E. DEHAUSSY, là quan đốc-tờ khoa vật-lý, (ở nhân khoa cách-trí, Nguyên làm đầu coi các công việc thực hành ở đại học môn thuốc, số 66, Rue Nationale LILLE (France)

BÁN TẠI KHẮP CÁC HÃNG BÁO CHẾ TÂY

Impôt Pharmacies MUS, SOLIRÈNE, BARBEROUSSE, SARREAU, FRANCO-ANNAMITE

Chocolat **NESTLÉ**

Chẳng những là đồ để tráng miệng qui, mà nó cũng là một món ăn bổ khoẻ.

Chocolat *NESTLÉ*

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGNA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

UỐNG TRỪ LÀNH CÁC CHỨNG :

Nước chưng cất, bịnh hay mắc đái, đau mình nhức gối, ăn lợn cợn có cát, đau lắc-léo

CÁC VỊ SẢNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT — Điểm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha ăm ra nước suối

PASTILLES VICHY-ETAT — Uống hai ba liều, khi ăn rồi thì dễ tiêu tang

COMPRIMÉS VICHY-ETAT — Để cho mỗi người làm ra nước mạch hợi đủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẮM BỔ GIẢ DẠO, BẮT CHƯỚC

NÀY THUỐC CHỨ DANH

CHỮA BỆNH

ĐAU-LƯNG

THUỐC VIÊN FOSTER chữa khỏi bệnh đau lưng do thận sinh ra. Lại cũng là thuốc thần diệu nhất để chữa bệnh thận, bệnh đau-ngang-thắt-lưng, bệnh nhức xương, bệnh sưng-nốt-cá. Lại còn cầu nước bọc đục, hay vàng, hay nếu có chất sỏi, thì nên dùng ngay THUỐC VIÊN FOSTER. Ai cũng dùng THUỐC VIÊN FOSTER thì không những bệnh sẽ khỏi liền, mà mình lại thấy chăng-kiên, nhẹ-nhàng để làm việc. Các bộ khí sẽ bổng, huyết mạch không điều hay ngày ngất, mỗi năm nên sơi vài lần THUỐC VIÊN FOSTER.

Một Hộp 8fr50 — **PILULES FOSTER** — Hai Hộp 14fr85

CHỮA THẬN VÀ BÀNG QUANG

Bán tại các hãng bào chế Tây và gửi thẳng tại nhà
A. BINAC, Docteur, số 92 Phố Ferdinand, PARIS

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY MÀI CÁI KÝ TÊN : **MIDY**

SANTAL MIDY

(Săn-tan Mi-dy)

Thuốc nầy hiền và tinh hảo để trị bịnh *đau lâu*, mới cũ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thục).

Mỗi hoàn bọc đều có dóng hiệu **MIDY**.

Buôn bán lớn số, 8, Đường Vivienne, Paris.
Trong mấy nhà Thuốc.

Thuốc mới bài, uống vào lỗ miệng, trị

BỊNH TIỀM LA

Uống thế khỏi chích thuốc

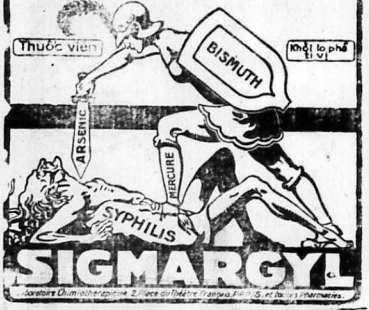

SIGMARGYL

Laboratoire Chimiothérapique 2 Place Gilbert Tranyal Fils S. et Cie Pharmaciens

A Saigon: L. RANREAU, Pharmacie Normale — J. MUL, Pharmacie Centrale

THUỐC NHỨC ĐẦU

ASPIRINE

DES

USINES DU RHONE

CHỮA KHỎI :

NHỨC ĐẦU

BỆNH CẢM

BỆNH GHÍP

CÁC CHỨNG ĐẦU NHỨC

Thuốc nào tự nhận là công hiệu hơn cũng chớ tin

NHẬN KỸ TÊN HIỆU

" USINES DU RHONE "

mới chắc là được thuốc bào chế tinh phẩm và công hiệu

Bài thuốc chữa bịnh cùi

Vì có nhiều vị độc-giả gởi thơ tới xin tái đăng bài thuốc sau đây nên chúng tôi xin đăng tải một lần nữa

∴

Nước ta là một nước nóng nực và ẩm thấp, cho nên nhiều người mắc phải bịnh ghẻ chốc ; lại cũng lắm kẻ vì bịnh ghẻ mà mắc bịnh cùi. Bịnh cùi (hủi) sanh ra là bởi vi-trùng Hansen coi K H T C số 16, trương 86, có nói rõ) Bịnh ấy ta thường cho là một bịnh rất trị thật là một cái tật, ai vô phước đã mắc phải chắc là thiệt đời, hoặc cộ khi cũng trị được nhưng chỉ lâm cho bịnh không phát hiện ra ngoài, mà cái căn bịnh không bao giờ tuyệt được.

Trong y-học giới nước ta đã có vị Đại-phong-tử « để chữa cái bịnh nầy, nhưng cũng chẳng ăn thua gì mấy. Sách thuốc đã có câu ; cùi, lao, cổ, lại, tứ chứng nan y ».

Thật khó chữa thay là bịnh cùi mà lại rất hại thay là bịnh cùi.

Căn nguyên bài thuốc

Nguyên có một người Âu đến xứ Nam-kỳ chẳng may mắc bịnh cùi. Nhưng lại may sao nhờ được phương thuốc rất thần-hiệu mà trị lành bịnh. Phương thuốc ấy của một người nước ta đã tìm được mà tự trị lấy mình. Sau khi người ấy chết, lại trở-về cho người khác nay người Âu-Tây đã chữa được anh đó, đem phương thuốc trình quan tham-biện tỉnh Sadec, rồi quan Công-sứ ấy lại gởi lên quan Chánh-soái ở Saigon. Ngài bèn gởi đến sở y-chánh đem phương thuốc ấy ra trị bịnh phung tại nhà thương-phung ở cù-lao Rồng. Lại có phó một viên thầy thuốc ý theo phương pháp mà điều trị. Ba tháng sau viên ấy đã chữa lành được 8) phần trăm (80%,) Vì cái công hiệu của phương thuốc ấy quí báu như thế cho nên quan Chánh soái ở Saigon nghe đâu đã có gởi cho tòa Khâm-Sứ Trung-kỳ và quan Y-Chánh (1) nghiệm. Việc ấy nếu đã công đồi thì bịnh thì trường về phần nhân-đạo chúng nên giúp công mà vì xã hội truyền bá ra cho mọi người được rõ mà dùng, may trừ được một cái ác tật thời thanh phúc biết là bao.

Các vị thuốc

大楓子	— Đại-phong-tử	600 grs.
白术	— Bạch-truật	40 »
川芎	— Xuyên-khung	40 »
陳皮	— Trần-bì	40 »
补骨	— Phác-tiêu	40 »
防風	— Phòng phong	40 »
荆芥	— Kinh-giới	40 »
松香	— Tòng-hương	40 »
虎骨	— Hổ cốt	40 »
犀皮	— Tê-bì	40 »
冰片	— Băng phiến	40 »
牛膝	— Ngưu-tất	40 »
草烏	— Thảo-ô	20 »
苦參	— Khổ-sâm	40 »
沉香	— Trầm-hương	80 »
硃砂	— Châu sa	20 »
土茯苓	— Thổ phục-linh	300 »
烏蘭	— Má-tiên	40 »
川烏	— Xuyên-ô	80 »
白花蛇	Bạch huê-xà	40 »
五爪蓮	Ngũ-trảo-diệp (tục là quan-âm, thuốc nam)	10 »
蓖麻葉	Tỳ-bi-diệp (thuốc nam)	80 »
烏喙葉	Ô-chủy-quả tục trái mỏ qua, thuốc nam)	80 »
	Cộng.....	28 vị

Cách bào chế

Các vị thuốc khi đã cân đúng theo cân lượng đã chỉ trên (gr. tức là phân gramme của tây) thời chỉ có mấy vị phải bào chế là :

Đại-phong-tử — Dùng lấy hột nó sao cho vỏ vàng rồi tán nhỏ, gói vào khăn ép lấy dầu ; để riêng dầu ra, chỉ dùng lấy cái bã đã tán bỏ đi dùng.

Bạch-truật. — Đem tẩm một một hồi rồi sao lăn với cám, xong rồi đem khử thổ mà bỏ cám ra chỉ dùng lấy Bạch-truật thôi.

Thổ-phục-linh. — Đem đẻ cho chín rồi xắc mỏng phơi.

Má-tiền. — Đem ngâm nước lạnh trong 12 giờ rồi tẩm một sao vàng và khử thổ.

Xuyên-ô. — Đem sao lăn với đậu đen.

Bạch-hoa-xà. — Đem tẩm rượu và phơi khô.

Ngũ-trảo-diệp. — Phơi khô rồi chụm sôi, sắc nước cho đặm rồi dùng thuốc ấy để trộn lộn mà làm thuốc.

Tỳ-bi-diệp. — Đem phơi khô rồi sao cho vàng

Ô-chủy-quả. — Sao cho vàng có hột bỏ vỏ.

Chỉ bấy nhiêu vị phải bào chế còn các vị kia cứ để nguyên chất mà dùng. Những 23 vị thuốc ấy, vị phải bào chế, vị để nguyên-chất, đều phải tán riêng từng vị một cho thật nhỏ như bột vậy rồi chế nước Ngũ-trảo diệp vào nhồi cho vừa khô lại ; lại đem đánh cho hiệt nhiều giống cách làm thuốc Ả rồi hoàn lại từng hoàn như một tiêu đem phơi cho thiệt khô rồi bỏ vào ve đóng nút cho chắc để dùng. Dùng mỗi ngày một lần từ 10 cho đến 40 hoàn tùy theo bịnh nặng hay nhẹ. Uống vào trước khi đi ngủ (uống với nước nóng). Khi dùng thuốc ấy nội trong 15 lăm thì các nơi lở lói hột thúi đều sẽ cả, rồi các mảu độc nó tự lại ứng đâm nổi lên như là mục ghẻ mới cương vậy. Khi ấy phải dùng cách ống dác để hút máu độc ra ngoài. Trong cứ uống thuốc ngo i ử dác, it lâu bịnh giảm mà nội trong vài tháng thời lành giứt.

Những vị nên kiêng :

Trong khi dùng thuốc thì phải kiêng ăn những vị : trứng gà, thịt gà, thịt bò, thịt chim, bò câu, cá đao, cá nhám, lươn, cua đinh (tức là tranh ba-ba) cá đuối và cá rô.

Những vị thuốc nên phân biệt kẻo lầm

Bạch-hoa-xà. — Là một thứ rắn toàn mình sắc trắng mà có những chấm đen ; trên đầu nó có 9 cái lỗ con con như mũi kim châm vậy. Thứ rắn ấy ở sách « bản-thảo » có tên, thời ở các hàng thuốc bắc có bán ; chẳng phải là một vị thuốc khó tìm và hiếm có đâu, mà cũng chớ nên lầm thứ rắn ấy ấy thứ rắn mai, rắn hổ mé.

Ô-chủy quả. Vị thuốc nầy ở sách « bản thảo » cũng có, nhưng ít khi dùng, thời các tiệm thuốc bắc trống không bán. Trái ô-chủy hình như cái mỏ chim quạ vậy, sắc nó thâm, hột nó như hột đỗ to. Cây ô-chủy là một giống cây leo, là giống tá cây cù đậu ; chớ có lầm « trái mỏ quạ » với « trái quạ quạ » khác nhau xa.

Các điều đã kể trên nên ghi nhớ thời dùng phương thuốc mới kiến hiệu.

Tô-văn-Đức
K.H.T.C.

TIÊU ĐỘC — PHÁT HÃN

TRỪ TIỆT BỆNH NGỨA — HẠC LẠO TỲ BỔ V. V.

TA LỘC

Máu ta bằng thuốc

SAN-SỞ-PA-RAY

PA-RI-DI-EN-NỞ

(*Salseparaille Parisienne*)

Thuốc chuyên-môn rất công-hiệu để chữa bịnh ngoài da

Bán tại khắp các hãng bào-chế Tây — **THANH LƯƠNG** — Bán buôn tại số nhà 8, rue Vivienne PARIS

DẦU *"CRESYL"* THIỆT

và sự hiệu nhiệm chắc chắng đã thử theo cách bác học, có một mình dầu hiệu :

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OẠN — LÀM TIỆT MÙI ĐỘC ĐỊA — ĐỂT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OẠN — Dùng nó, ruồi không dám đậu, muỗi không dám cắn, rắn rết không dám bò tới.

THIỆT HỮU ÍCH — Dùng nó trong nhà, thì không có mùi hôi thối, không có ruồi muỗi, không có rắn rết, không có bịnh truyền nhiễm.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG — Dùng nó mà rửa ráy, mà tắm rửa, mà giặt giũ, mà chùi, giúp mình mẩy và nhà cửa cho khỏi độc địa, để khỏi mắc bịnh.

Có một mình thứ dầu *"CRESYL-JEYES"* đáng trọn trừ lũ bịnh-oạn mà thôi.

HÃY CÙNG CỔI ĐỒNG HIỆU *"CRESYL-JEYES"*

THỨ THUỐC HOÀN BỌC HIỆU

MORRHUOL CHAPOTEAUT

MO-RU'-ON SA BÓ-TO

Hay hơn *dầu gan cá* lắm cho khi uống khỏi nhôm.

Nó là một vị thiên hạ hay dùng trị *ho gió, họ lao, họ tồn.*

Mỗi cái trở lại đường Vivienne Paris, môn bài số 8.